ሰንደቅ ኤርትራ

መበል 28 ዓመት ቁ.221 | ሓሙስ 16 ግንቦት 2019 | ገጻት 12 ዋጋ 2.00 ናቕፋ

ገጽ- 3
ማሕበራዊ መድያን ትምዩን ሓበሬታን

ገጽ- 5
እንቋዕ'ኳ. . .

ገጽ- 6
ከም 'ቆሎ መሽለ' ሓርነታዊት ግጥሚ

ገጽ- 7
ናይ ተጋደልቲ እዮም. . .

ገጽ- 9
ውድድር ኩዕሶ መርበብ ገምገም ባሕሪ ቀጺሉ

ሃገራዊ መዓልቲ 'ምግራብ' ጥቕሚ ገረብ ብዘንጸባርቕ መሰናድኦ ተዘኪሩ

ስ/ሳልሕ ዓብደልቃድር

'15 ግንቦት' - ሃገራዊ መዓልቲ ምግራብ "ንደቅና ወሐሰ ኣብበ. ነውርታም" ብዘብል ቴማ ንጥቕሚ ገረብ ብዘንጸባርቕ መሰናድኦታት፣ ትማሊ ንመባል 13 ግዜኣ ተዘኪሩ፡፡

ኣብ ቀጽሪ ኣክሰሎ ኣብ ዝተኣዋደደ ስነ-ስርዓት፣ ብርታት ኣግራብን እንስሳ ዘጕዳምን ካቢት ብድሆ ኮይኖም ዘለዉ ኣሰራሕቲ ተርእዮታት ምኳናም ኣወሃዲ ሽምዝለ 'ሓምሳይ ወፍሪ' ኣቶ ፍጹም ሓጎስ ገለጹ፡፡ ኣብ'ዚ ዓመት'ዚ ብኣስት ሓይልታት ምክልኻል ዝተወስደ ተበግሶ ሓለዋ ሕዙኣቲ፣ ከምኡ'ውን ብዘተረከለለየ መምህራታውያን ኣስት ዝተኣዋደደ ናይ ምቁጽምን ምሕደራን መደበራት ፈልሲ፣ ብኣብዮት ዝጥቀስ ዕዮ ምንባሩ እውን ኣረዳኢ፡፡

ዋና ኣካይዲ ስራሕ በዓልሰልጣን ኣግራብን እንስሳ ዘጕዳምን ኣቶ ኣብርሃ ጋርዝ ብወከፉ ሃገራዊ መዓልቲ ምግራብ ኣብ ልዕሊ ኣብረስቲ ኣግራብን እንስሳ ዘጕዳምን ክወሰዱ ዝጀንሑ ስብምቲታት፣ ሞይዖም ከምኡተረኽቡ ዝጠቐሰ ኣቶ ኣብርሃ ከምዚ ዝኣመለከ ተርእዮታት ንምግታእ ምስ ህዝቢ፣ ምምሕዳራትን ሚኒስትሪ ሕርሻን ዝተወሃደ ስራሕ ኣብ ክንዲ ዝጨርሙ ኣተባባዕቲ ኮይኖም ብምህላዎም፣ ኣራሚ ሕጋዊ ስጉምቲ ምወሳድን ዝከሎ መምርሒታት ስራሕ ምኽፋሎን ብዕቡብ ክስራሕሉ ከምዝኾነ እዘተሓሳስር ዕለት ምኳና ገለጹ፡፡

ኣብ ዝሓለፈ ዓመት ጠንቂ ብዘይተፈልጠ ምኽንያት 7 ሓራምዝ ሞይቶም ከምኡተረኽቡ ዝጠቐሰ ኣቶ ኣብርሃ ከምዚ ዝኣመለከ ተርእዮታት ንምግታእ ምስ ህዝቢ፣ ምምሕዳራትን ሚኒስትሪ ሕርሻን ዝተወሃደ ስራሕ ምክየድ ከምዝጠለመ ኣፕዝዘበ፡፡

"ገረብ ዘብርስ ዘሎ፣ እቲ በኢሕ ፋብ ዘይኮ፣ እቲ ጐዳም ሓንጎል'ዩ" ዝበለ ሚኒስትር ሕርሻ ኣቶ ኣረፋይ ብርሃ ተቓኢቲ ወሰዶ ብዘለለ ምግራብ ክኸውኑ ዘለዉ ዓበይቲ ፍጻመታት ብምግራብ ክነሪ ከምኡ'ውን ብቅም ትካላትን ውልቀ-ሰባትን ዝክተሉ ፈልሲታት ናይ ምጽናቕ ተኻእሎም ዕዙዝ ስለዘሎ ክድፋኦሉም ኣዘሪኸሩ፡፡ ክልተ መጻምድቲ ኣብ ዕለተ-መርዓኦም ንዝወሰዱዎ 500 ፈልሲ ገረብ ናይ ምትካል ተበግሱ ከም ኣቡት ብምጥቃስ ድማ ሞጕሳዎም፡፡

ደቡብ - ሽልማት 'ዒንዳማሶ' ኣብ ተመሃሮ ጽቡቕ ጽልዋ ፈጢሩ

ኣብ ዞባ ደቡብ ኣብ ሃገራዊ መርመራ ሻምናይ ክፍሊ ብለጽ ወጻኢት ዝሰመረሉ ተመሃሮ ገዛይል ሽልማት፣ ኣብ ተመሃሮ ቅዳስ ናይ ውድድር መንፈስ ብምፍጣር ዓቢ ጽልዋ ይገብር ከምዝሎ ተሓቢሩ፡፡

እዚ ዝዘገለጹ ብለጽ ወጻኢት ዝሰመረሉ ተመሃሮ ኣበይ ትምህርቲ ንኡሳን ዞባታት መንደፈረ፡ ዓዲ ኻሴ ዓረቢ ደብርዋ እምኒ ሓደሊን ማይ ምግሪ ብ14 ግንቦት ሽልማት ዒንዳማሶ ኣብ ዝተዓደሉ እዩ፡፡

ብሽልማት ተመሃሮ መደብ ኣወጺኻ ምጽናኑ ግዜኻ ብዋበት ምጥቃም ኣብ ንባዕታት ትምህርቲ ብዋበት ምስታፍ ኣብ ክፍሊ ኣቓልቦኻ ናብ መምህር ምምራ ምትትታል መማሃራትን ወለድን ኣየም ንጽወት ዘብቕዕዎም ሪቕሒታት ምኳናም ገለጹ፡፡

ኣብ ዞባ ደቡብ ኣብ ቀዳማይ ዘርያ ን115፡ ካልኣይ ዘርያ 194፡ ኣብ ሳልሳይ ዘርያ 196፡ ኣብ ራብዓይ ዘርያ 228፡ ኣብ ሓምሻይ ዘርያ ድማ ን268 ተመሃሮ ሽልማት ዒንዳማሶ ከምኡተዓደሉ ሰውራ ቤትጽሕፈት ሃመዃኒ ዞባ ደቡብ የረድኤ፡፡

ብዘይካዚ ኣቦቲ ኢጋጥሞ ሽበዳሽት ጸገማት ተመሃሮ ናይ ብቕልታ ሓገዝ ከምኡተዋህቡ ወከል ኣሪኛ ሓብሪ፡፡

ስ/ሽዊት ገብረብርሃን

መግለጺ መንግስቲ ኤርትራ፡ ኣብ ልዕሊ ስዑዲያ ብዛዕባ ዝተፈጸመ መጥቃዕቲ

ህዝቢን መንግስትን ኤርትራ፡ ነቲ ኣብ ልዕሊ ስዑዲያ ዝተፈጸመ ትርጉም-ኣልቦ ንህወትት ዞባን ዓለምን ዝቐንዐ መጥቃዕቲ እናኮንዙ፡ ምሕዝኦም ምስ ህዝቢን መንግስትን ንግስነት ስዑዲ ዓረብ ይገልጹ፡፡

ዜና

ኣብ ዞ/ደ/ቀ/ባሕሪ፣ ምድላዋት ንበዓል ናጽነት ተጻፊፉ

ኣብ ዞባ ደቡባዊ ቀይሕ ባሕሪ መበል 28 ዓመት በዓል ናጽነት ኤርትራ ብዘለዎ ድምቀት ንምጽምባል ክዘደድ ዝጸንሐ ምድላዋት ነምኢተጻፊፈ፣ ኣዲ መንገር ኣወዛዲት ሽምግል በዓላት ዝ ዞባ ወይዘሮ ሓዋ መሓመድ ሓቢሩ፡፡

ወይዘሮ ሓዋ፣ ናይ ሎሚ ዓመት በዓል ናጽነት፣ ከሉ ተጻብኦታት ብጽንዖት ኣብ ዝተመዝገቡሉን ዝፈጸሙሉ ናይ እንዳን ካልእን ሽርሒታት ደማ ብሓያል ሞጕተን መኸተን ኣብ ዝተረትዑሉ ደቦል ምህላዉ ዝጠቐሰት ወይዘሮ ሓዋ፣ “ጽንዖት ብጽንዖት ንልምዓት” ዝብል ቴማ ብልክዕ ዝ. ተኣተዋ ዘሎ መድረኽ ዝገልጽ ምኳኑ ኣረዳኣ፡፡

ወዋዛ ጸምብል ብደረጃ ዞባ ኣብ 23 ግንቦት ኣብ ከተማ ዓሰብ ነምብዓዩ ንደምቅቱ ደማ ብቐፅዕ ሰራዊ ባህላዉን ማሓናድኣታት ተዳልዩ ነምዝሎ ብምጥቃሱ ኣብ ከብሪ ንኡሳን ዞባታት ብዘመሳሳሊ ኣገባብ ክዘደድ ምኳኑ ገሊጹ፡፡

ብዚ ማሳረት፣ ብደረጃ ንኡስ ዞባ ኣረዕታ ኣብ ጠጹ ኣብ ንኡስ ዞባ ማኣከል ደንኳልያ ኣብ ዕዲ፣ ኣብ ንኡስ ዞባ ደቡብ ደንኳልያ ደማ ኣብ ኣሳሌ - ካብ 18 ክሳብ 20 ግንቦት ክጽምባል እዩ፡፡

ኣብ ከተማ ዓሰብ ብፍሉይ፣ ካብ 23 ክሳብ 26 ግንቦት ኣብ ቀጽሪ ሆቴል ሪሉ ንምጥ ባህላዉን ስኢላዉን ምርኢት፣ ቁፃት ህጻናትን ካልእን ዘጠቓልል ንጥሪታት፣ ንህዝቢ ክፉት ኮይኑ ነምዝቐፂ እውን ሓቢሩ፡፡

ወይዘሮ ሓዋ ኣብ መወዳኢታ፣ ህዝቢ ኣብ ከሊን ምምሕዳራት ነበበ፣ ዳኳት ብምትካልን እኽሊ ብምድላዉን በዓል ናጽነት ንምድማቕ ተዳልዩ ነምዝሎ ገሊጹ፡፡

ዓረዛ - መንእሰያት ኣበርክቶኦም ኣብ ትግባረ መደባት የዕዝዙ

መንእሰያት ሰራሕተኛታት ንኡስ ዞባ ዓርቢ ብ8 ግንቦት ኣብ ዘቃንዑዎ ሓምሻይ ጉባኤ ውሳኔኦም፣ ኣበርክቶኦም ኣብ ትግባረ መደባት ልምዓት ነምዝዕዝዙ ገለጹም፡፡

ኣቦ’ቲ “ሓያል ውሳነ መንእሰያት፣ መሳረት ምዕባለ ሃገር” ብዝብል ቴማ ዝዘጋጐደ ጉባኤ፣ ኣብ ዝሓለፈ ዓመታት ናይ ዝተሳሳለ ንጥሪታት ጸብጺብ ቀረብን ዘተ ተኻይዱሉን፡፡

ኣብ ምግራቡ ምሕጋዝ ጸገማት ስድራቤታት፣ ነምኢ’ወን ኣብ ፖለቲካዊ ንጥሪታት ዝምሳተፉን ስራሕ ነም እተዓመ ደማ ቦታ ኣሎ፡፡

ኣቦ’ቲ ኢጋሞኒ፣ ኣብ ዝሓለፉ ሰለስተ ኣዋርሕ ብዞያ ዝሰልጠኑ መንእሰያት ተመርቐዎም፡፡

ጉባኤተኛታት ኣብ መወዳኢታ፣ ንክልተ ዓመት እተገልግለሉም ሓዳስ ኣኪያዲት ኣኪል መርጸዎ፡፡

ኣመሓዳሪ ንኡስ ዞባ ዓርዛ ኣቶ ርእሶም ነፍስሎርያዎ፣ ኣብ ስራሕም ምትሕብባርን ደገፍን ምምሕዳር ነምዝሐፍለዎም ኣረጋገጹሉም፡፡

ሎጎ - ዓንሰባ - ዕዉት ወፍሪ ክታበት ጥሪት ተኻዪዱ

ኣብ ንኡስ ዞባ ሎጎዓንሰባ ብምወፃዝድ ምምሕዳር ንኡስ ዞባን ጨንሬር ሃብቲ እንሰሳ ዞባ ጋሽባርነባ ኣብ 13 ምምሕዳራት ነበበ ዕዉት ወፍሪ ክታብት ጥሪት ተኻዪዱ፡፡

ኣቦ’ቲ ካብ 3 ክሳብ 12 ግንቦት ዝቐጸለ ወፍሪ ኣሳታት 31 ሽሕ ጠለ - በጎ ልሳሊ. 13 ሽሕ ከብትን ጸሪ ፍርማይ ክኽተብ እንከለዉ፣ ኣኽሊ ጸሪሕሎም ዕቡድ ከልቢ ተኸተፈ ገሊ ገሊ ተኸተፈ ገሊ ገሊ ተኸተፈ ገሊ ገሊ

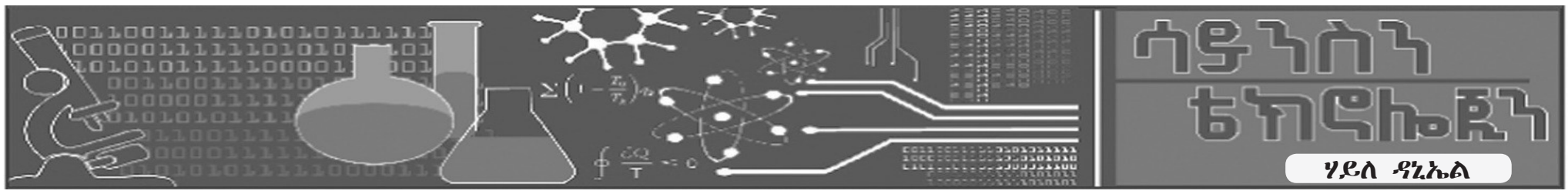

ማሕበራዊ መድያን ትምዩን ሓበሬታን

ኣብዚ ዘለናዮ እዋን ማሕበራዊ መራኸቢታት (social media) እቲ ዓቢኣሊ ምኽፍ ሓበሬታ ኮይኑ ይርከቡ፡ ኣብዚ እዋንዚ ዝተፈላለዩ መጽናዕትታት ከምዝረድኡዎ ኣስታት 3 በልዮን ካብ ህዝቢ ዓለም ተጠቃሚ ናይዚ ሓድሽ ማሽን ሓበሬታ እዩ፡ እዚ ድማ ሓይልን ዝርግሐን ማሕበራዊ መራኸቢታት ዘርኢ እዩ፡ ከም ፊይስ በኳ ትዊተር ዩትዩብ ዋትሳ ኣፕን ዝኣመሳሰሉ ገለ ካብዚም ግበይትን ተጠቃምትን ኣብዚ ዓውዲ እዮም፡

እዚ ሰባት ብዝሓሰረን ብዝቕለለን መንገዲ ንምርኻብን ሓበሬታ ንምልውዋጥን ኣኽኢሉ ዘሎ ናይዚ ዘመን ብርቂ ምህዞ ዝኾነ ማሕበራዊ መራኸቢታት፣ ነቲ ንሰዒስ ዓመታት ኣብ ኣኣዳው ወሓዳት ማሽሽት ዘና ተደሪቱ ዝነበረ ምኽፍ ሓበሬታ ከምዚኽስትም ገይሩዎ ይርከቡ፡ እዚን ንዓሰርተታት ዓመታት ዓለማዊ ክስተታትን ፍጻመታትን ብመንጽር ናተኛን ናይ ወነተኛን ረቡሓታት ዝሕሉ መገዲ ከቃልሓን ትንተናታት ክህበን ዝጀንሓ ወሓዳት ናይ ዘና ኮርፖሬሽናት፡ ተኣማንነትን ኣብ ምልክት ሕሑ እናኣተወ ክመጽእ ጸኒሑ እዩ፡ ሰሰዚ እዩ ድማ ሰባት ሓበሬታ ንክረኽቡ ኣንፈተዩም ናብ ማሕበራዊ መራኸቢታት ክቕይሩ ዝገደዩ ዘለዉ፡፡ በዚ ድማ ካብ ከም እኒ በበሲን ሰኤንኤን ዝኣመሳሰላ ማሽሽት ዘና ገፍጉዎኦ ሓበሬታ፡ እቲ ብዘተፈላለየ ማሕበራዊ መራኸቢታት ዝዘርጋሕ ወረ ዝያዳ ኣንብቡቲ ክረከብ ደርኢ ኣሎ፡፡

ኣብ ኣመሪካ ዝተገብረ መጽናዕቲ ከም ዘረድኦ፡ ካብዩም ኣብቲ መጽናዕቲ ዝተሳተፉ ብዘሕሊ ሰባት - ሓድሽ ዘና ንምርኻብ እየም 67 ሚእታዊት ኣብ ማሕበራዊ መድያ ክምርኻሱ እንከለዉ፡ እየም 47 ሚእታዊት ንፈደስ በኳ ከም እኳ ምኽፍ ሓበሬታ ይጥቀመሉ፡፡ እዚ ድማ ኣብ ኩሉ ክፉላት ዓለም ዘሎ ተርእዮ ምኳኑ ጸብጻቡት የመልክቱ፡፡

እዚ ክሳልል ከሎ ግዜ ኩሉ ኣብ ማሕበራዊ መድያ ዝመጽእ ሓበሬታ ሓቀኛ ማለት ኣይኮነን፡፡ እቲ ኣብዚ እዋን ኣሻቓሊ ኮይኑ ዘሎ - ትምዮን ሓበሬታ ወይ “fake news” እዩ፡፡ እዚ ንፖለቲኻዊ ቁጠባውን ማሕበራዊን ክፉል ናይ ሃገራት ክትዝሕፍ ዝረአ ዘሎ፡ ከም ሳዕቤኑ ድማ ብሰም ዓሌት፡ ሃይማኖት፡ ፖለቲኻዊ ኣረኣእያታትን ቁጠባዊ ደረጃን ምትፍናናን ፍልልያትን ኣብ መንነ ሰባት ብምኽሪጽ ሓድነትን ልኡላውነትን ሃገራት ዝፈታተን ሓድሽ ናይዚ ግዜ ብድሆ ኮይኑ ይርከብ፡፡

ኣብ ሃገረ ብሪዝል ኣብ እዋን ፕረዚደንታዊ ምርጫ ካብ ኣስታት 100 ሽሕ ዝኸኑ ብመገዲ ዋትሳ ኣፕ ዝተላለፈ ማሕበራዊ መራኸቢ ዝተላእኩ ሰእልታት፡ እየም ልዕሊ ፍርቂ ግቡይ ወይ ድማ ትምዮን መልእኽቲ ከምዝሰርሕሉ ሓደ ኣብታ ሃገር ዝተኻየደ መጽናዕቲ ኣረጋገጸ፡፡ እዚ ዘመልክቶ ነገር ዝኣሊ ዓሌት ‘ክስቶ’ ከምዚ ገይርም. . . እናበልኩ፡ ነቲ ብቕደሙ ልሕሊሕ ንቕሓት ዘለዎ ህዝቢ ብምምዝዋዝ፡ ነየም ሕንፍሽፍሽት ነዳዲ ክኽሰወሉ ይረአዩ ኣሎዉ፡፡ እቲ ዝገርም፡ ገለ ካብቲ ሰእልታት ናይ ካልእ ቦታታትን ፍጻመታትን እናኣምጻኦካ ዝቐረጽ ምኳኑ እዩ፡፡

ኬንያ ዝኸኑ ትምዮን ሓበሬታ ዝዘርግሐ ሰብ ክሳብ 50 ሽሕ ዶላር ኣመሪካ ክቐጽዕ ዘገድድ ሕጊ ዝሓለፈ ዓመት ከምዝወጽኦት ይዝከር፡፡ እቲ ዘሕዘን ብሽበት ሂወት ሰብ ተቐዚፉ ኮይኑ፡ ተሓታቲ ኣካል ዘይምህላዉ እዩ፡፡ መንዩ ተሓታቲ እቲ መዚ ወረ ወደሰ እየም ዘርጋሕቲ....?

ሪንፓድ ኣብ ዝተገብሮት ሆኖዊት ቁጥት ዝሓለፈ ዓመት ዘጋጠመ ፍጻመ ማዕረ ክንደይ ትምዮን ወረ ከም ዋዛ ሂወት ሰብ ከምዝቐዝፍ እተርኢ ዓባይ ኣጋጣሚ እዩ፡፡ እቲ ዛንታ ከምዚ ዝኸሰብ እዩ፡ ንዕዲጋ ኣሊም ናብታ ቁጥት ዝኣተዉ 5 መንእሰያት ብዘሰቕቕ ኣጥብ ተቐትለሉ፡፡ እየም መንእሰያት ‘ሆ’ ብዘበል ነገሪ እታ ቁጥት ዝተቐትለሉ ምኽንያት፡ ቅድሚ ሰሙን ኣብሉ ኣብ ዋትሳ ኣፕ ዝተገብረ ማሕበራዊ መራኸቢ ሓደ ናይ ሓሳት ወረ ተዘሊሑ ነበረ፡ ንሱ ከኣ “ኣቡቲ ከብ. ብጥጅለ ዝንቀሳቐሱ ከተርቲ ህጻናት ብምቕራፃ፡ ከም ልጠን ኮሳሊትን ኣወጻኦም ደሽጡ ኣሎዉ.” ዝብል ነገሪ፡፡ ነቲ ወረ ዘሎንይ ተንቀሳቐሲ ቪደዮ ድማ ብዙሓት ህጻናት ሂወትዮም ሓሊፉ ተር ኢሎም ዘርኢ እዩ ነይሩ፡፡ እዚ ድማ ኣብ ወለዲ ናይቲ ከብ. ከብድ ናይ ፍርሒ ሰምኒት ከምዝዖነ ገበረ፡፡ ከምኳዃኑ እየም መንእሰያት ብዘይምኽንያት - ማለት ከምኣየም እያም ዝኾኑ ተዛዚሎም ብጠርጠራ ህይወትዮም ብሽበት ጠፊኦ፡፡ ድሕሩ ከምዝተረጋገጸ እቲ እንተዝልዩ ኣብ ምልዕዓል ድሕረምርጫ ዝኾዩ ናዕበታትን ጎንጺታትን - ትምዮን ወረ ማሕበራዊ መራኸቢታት ዓቢ ተራ ከምዝሰዉ እዩ፡፡

ሰባት ንዝርኸብዎ ሓበሬታ ብዋበኣ ከይመመዮን ምኽጡ ከየረጋግጹን፣ ሳኒቲ'ውን ክጽዮ ኣርእስትን ሰእልታትን ጠለቕም ነቲ ሓበሬታ ከይተዛዘበን ናብ ካልኦት የመቓርሑዎ፡፡ በዚ መንገዲ'ዚ ኣብ ወሽጠ. ወሑዳት ሰዓታት እቲ ትምዮን መልእኽቲ ናብ ብዙሓት ሰባት ይብጽሕ፡፡ ዓሌታዊ መልእኽትን ናይ ጽልኢ ዘመተን ዘለዎም ጽሑፋትን ሰእልታትን ኣብ ብዙሕ ነገራት ዓለምና ንሰባት ኣብ ዘይተደልየ ሰሚዓታት ብምኢታው ሂወት ንጹዓት ሰባት ክቐንዑ ይረአዩ ኣሎዉ፡፡

ኣብ ኣፍሪቃ ድሕሪ ህዝባዊ ምርጫታት ሰዓቦም ዝመጹ ናዕብታትን ግጭታትን ዝ ኣህጉር ሓደስቲ እኳ እንተዘይኮኑ፣ ኣብ ማሕበራዊ መድያ ኣቦኽሽኽቲ ሰእልታት እናተጠቐምሉ ንዕኡ ብዝዘርግሐ ተንቀሳቐሲ ሰእሊ ኣብ ሆኑዲ ዘጋጠመ ዘደነቅ፣ ቅድሚ ሓሙሽት ዓመታት ካብ ሆኑዲ ኣሽሓት ማይሎት ርሒቕ ኣብ እትርከብ ሃገረ ሶርያ - ጉታ ኣብ ዝተካየደት ከተማ ብኬሚካላዊ መጥቃዕቲ ናይ ዝተቐትሉ ህጻናት እዩ ነይሩ፡፡

ዋላኳ ኣብ ማሕበራዊ መራኸቢታት ዝልጠፍ ናይ ጽልኢ መልእኽትታት ነታ ናይ ጥፍኣት ቃታ ብኣኻል ኣይሰኣብ፣ ንኣእምሮን ሰሚዓታት ናይ ሰባት ብምቕዳን ጽልኢ ብምልዕዓልን ልዑል ግደ ኣለዎ፡፡

ኣብዚ ሕጂ እዋን ኣብ ኣወርዳ ኣንጻር ሰደተኛታት ገቐንዐ ዕላማ ዘኸነየ ሰልፍታት ካብ ግዜ ናብ ግዜ እናግበየ ከመጻ ይረኣያ ኣለዉ፡፡ በዚ ድማ ሕሉፍ የማናዊ ኣረኣእያ ዘለዎም ፖለቲኻኛታት ዝርከብዎ ናይ ምርጫ ደምጺታት ክብርክትን መዚበ. ማሕሽሽት ዘና ዓለም ክኸውንን እንከለዉ ዘሎና እዩ፡፡ ኣብ ጀርመን “ሓድሽ ወለዶ ናዚ.” ዝበሃሉ ኣንጻር ሰደተኛታት ገቐንዐ ንዕደሰ ዘኸይዱ ምንቅስቓስት ንምሕብራዊ መድያ ከም መሳርሒ ኣጆንዳኦም ይጥቀመሉ፡፡ “ኣማራጺ ንጀርመን” ብዝበል ሰም ዝፍለጥ ኣብ 2013 ዝተመሰረተ ሰልፊ ከም ኣቦት እንተወሰድና፣ ኣብ 2017 ኣብ ዝተኻየደ ፌደራላዊ ምርጫ ፓርላማ ጀርመን ሳልሳይ ዕዉት ኮይኑ ነይሩ፡፡ እዚ ሰልፊ ብዕሊ. ኣንጻር ሰደተኛታት ገቐንዐ መርገጺ እዩ ዝኸነተልዩ፡፡ ማሕበራዊ ገጽ ናይዚ ሰልፊ ኣስታት 300 ሽሕ ተኸታተልቲ ኣለወዉ፡፡ እዚ ከኣ ልዕሊ ካልኦት ሰልፍታት ዘለወን ቁጽሪ ሰዓብቲ ኣብ ፌደስብኳ እዩ፡፡ እዚ ሰልፊ ዘዓባም ካልኦት ሰልፍታት ኣብ ናይ ፌደስብኳ ገጽ ዝኸኑ ተጠቃሚ ብዘይ ዝኸነ ምመደ ጽሑፍ ከእቱ የፍቅድ፡፡ ኣብ ሰኑዝት 2018 ዝተኻየደ መጽናዕቲ ከምዝሰደሮ፡ 93 ሽሕ ሰባት ብጽሑፍን ርኢይቦን ኣብ ናይ ፌደሱ በኳ ገጽ ናይዚ ሰልፊ ከም ዝተኣተፉ ይገልጽ፡፡ ኣብቲ ገጽ ካብ ዝተጻሕፈት ሓንቲ ጽሑፍቲ “204.5 ሚልዮን ዩሮ ንኣስታት 500 ሽሕ ስራሕ ዘይብሉም ሰደተኛታት ይኽፈል፡፡ እየም ንዝርናና ዝመርሑ ዘለዉ. ቀንዲ ፖለቲኻኛታት ድማ ሰደተኛታት ንምሕብራውን ቁጠባውን ክፉል ናይ ሃገርና ኣገደስቲ እዮም ይብሉና፡፡ ግን እቲ ሓቂ ብኣንጻሩ እዩ....” ትብል፡፡ ኣብቲ መጽናዕቲ ከም ኣቦት ካብ ገቐረባ ሓንቲ እዩ፡ “ነዋዛኣም ዝኣመሳሰሉ ጽሑፋት እየም እምባኣር ነቲ ኣብ ልዕሊ ሰደተኛታት ዝወገር መጥቃዕቲታት ዝድርኹ ዘለዉ፡” ክብል እቲ ጽሑፍ ይትንትን፡፡

ኣብ ወርሒ መጋቢት ናይዚ ዓመት፡ ኣብ ኒወዝላንድ ኣብ ሓደ መስገድ ዝተፈጸመ ሽበራዊ መጥቃዕቲ ሂወት 50 ሰባት ቀቲሉ፡፡ እቲ ፍሉይ ዝኾነ ድማ እቲ ኣሸባሪ ነቲ ኢሰብኣዊ ተግባሩ ብቕጥታ ብመንገዲ ፌደስብኳ ምምሕልላፉ እዩ፡፡ ተንቀሳቐሲ ሰእልታት እቲ ኣብ ልዕሊ ብዙሓት ሰባት ሰንበደ ዝፈጠረ ተግር ኣብ ወሽጠ ሰዓታት ኣብ ብዙሓት ሰባት በጺሑ፡፡ ትካል ፌደስብኳ ድሕሩ ከምዝበለጹ ድሕሪ እቲ ፍጻመ ኣብ ወሽጠ. 24 ሰዓታት ኣስታት 1.5 ሚልዮን ተንቀሳቐሲ ሰእሊ. ናይቲ ፍጻመ ካብ ገጹቱ ከምዘኣለዩ ሓቢሩ፡፡ እዚ ፍጻመ ዘጠንዘቦ ነገር እንተዝልዩ ድማ ማሕበራዊ መድያታት ኣብ ምቁጽጻር ናይቲ ብመንገድን ዝኣልፍ ሓበሬታ ኸ ድኽሶት ምህላወን እዩ፡፡

መዓስኑቲ ስለኽ ዝኣሰረ. ወርሒ. 300 ሰባት ገቐተለ ሽበራዊ መጥቃዕቲ ድሕሪ ምኽያዱ፣ ክሳብ ግበኢ ምጽራያት ዝገበር ኣብ ማሕበራዊ መራኸቢታት ክዘርጋሕ ካብ ዝኸኣል በኣበለው ንምድሓን ከሉ ኣገልግሎታት ማሕበራዊ መድያ ደው ክብል ኣዘዙ ኣሎ፡፡ ኣብዚ ግዜ'ዚ ኣብ እዋን ቅልውላው ዝተፈላለየ ሃገራት ተመሳሳሊ ስጋምትታት ክወሰዳ ጀሚረን ምህላወን'ዩ ዝሕብር፡፡

ሓደን ቀንደን ካብቲ ዝ ኣህጉራዊ ሽግር ንምቁጽጻር ኣጺጋሚ ዝገብር፣ ብናይ ሓሳት ኣሰምት ዝኸፈቱ ናይ ማሕበራዊ መድያ ገጾት ንምልላይ ኣጺጋሚ ምኳኑ እዩ፡፡ እቲ ብዕቡቱ ኣብ ቀዳማይ ደረጃ ዝሰራዕ ፌደስብኳ፣ ብዘሕ. ተጠቐምቲ ልዕሊ. 2 በልዮን ክጽሕ እንከሎ፡ ኣብ መዳልቲ ልዕሊ. 1 በልዮን ፌረቓን ንጠፋት ተጠቐምቲ ኣለወዉ፡፡ ኣስታት 83 ሚልዮን ካብዚ ብናይ ሓሳት ሰም ዝተኸፍቱ ሕሳባት ከምዝለወዉ ጸብጻቡት ይሕብሩ፡፡ ኣብዚ ግዜ'ዚ ብዙሓት ሃገራት ኣብ ልዕሊ እተን ግዘፋት ናይ ማሕበራዊ መድያ ኮርፖሬሽናት፣ ኣብ ምቁጽጻር እዚ ተርእዮ እዋመን ንኸበርክታ ጽቕጠ. ኣብ ምግባር ደርኒብ ኣለዉ፡፡

እቲ ዝዓበየ ሓሳፍት ግን ኣብዩም ተገልገልቲ እዩ ዝምርኒሉ፡፡ ከም ባህሪ ሓበሬታ ብኸመይ ነቒሉን ሓቅኑን ሚዜኻዊ ዝኾነ ከምኃም ከስይዱ፡ ከሉ ዝመጽእ ሓበሬታ ከም ሓቀኛ ክወሰድ ከምዝይብሉን ዝ. ኣብ ላዕሊ. ዝተጠቕሰ መጽናዕቲታት ዘቐየዱ ምህራት ይመስኽሩ፡፡ ትምዮናት ወረታት ብባህሪኦም ተኣማኒ ኮይኖም እየም ዝዝርሕሉ፡፡ ኣብቲ ሞያ ተሳኒሮ ዘለዎም ክኢሊታት ከም ዝመስኽሩዎ፣ ካብ ናይ ሓሳት ወረ ንምድሓን ንእሽነቦ ሓበሬታ ብዕቡቡት ክንምልከቶ፣ ምስቲ ኣብ ባይታ ዘሎ ክውንት ድማ ብዘዘወደ መልክዕ ከከውዳድሮን ጭብጥታቱ ክንምርምሮን ከምዝኾነ እዩ፡፡

ሚልዮን እዮብ - ሻብዮት

ኣዶብሓ ትማልን ሎምን

መሓመድ እድሪስ መሓመድ

ንኢሰ ዞባ ኣዶብሓ ሓደ ካብ ንኢሳን ዞባታት ዞባ ሰሜናዊ ቀይሕ ባሕሪ ኮይኑ፡ ሽድሽተ ምምሕዳራት ከቢኑ 18 ዓድታትን ይጥርንፍ፡ እተን ምምሕዳራት ከቢኑ - ኣዶብሓ ንኢሸ፡ ረባዕ ለዓል (ምድጋግ)፡ ረባዕ ተሓት (ሓሲታ)፡ ዓላብ፡ ዓፈርብን ሃገርን እዮም፡፡

ኣቶ እድሪስ ዓሊ

እታ ሎሚ ማእከል ምምሕዳር ናይ'ቲ ንኢሰ ዞባ ብምኳን ዝሰራሕላ ዘሎ 'ዒታሮ' ወይ 'ድሪት'፡ ካብ ናቕፋ ንሰሜናዊ ምዕራብ 75 ኪሎሜተር ምስ ተጉዓዝካ ትረኽቦ፡ እተን ዝረሓቓ ምምሕዳራት ከቢኑ ናይ'ቲ ንኢሰ ዞባ ዓፈርብን ሃገርን ኮይነን ካብቲ ማእከል ምምሕዳር ንሰሜናዊ ምዕራብ - ኣብ ኣስታት 112 ኪሎሜተር ኣለዋ፡፡

መምህር ኣቡበከር ዓሊ

ኣዶብሓ ኣብ'ቲ ቀደም ዘመን ህዝቢ ክሰፍረሉሉ ይትረፍ ብኣኡ ንኽትሓልፍ እውን ኣሽጋሪ ከምዘሰበረ እዩ ዝዝንቶ፡፡ ምኽንያቱ ብኣጸምእ ዝልለ ደርጋ ምድረበዳ ዝዓበለሉ ማይ ብቑሊል ዘይርከቦ ቦታ ብምንባሩ፡፡ እታ 'ኣዶብሓ' እትብል ሰም ካብ 'ዓዶሓ' ዝምዕበለት እያ፡፡ ዓዶሓ ድማ ቃል ብቓሉ ክግለጽ እንከሎ - ኣብቲ ቀደም እዋን 'ጸላኢ ኣሓ' ማለት ምንባሩ ይዝንቶ፡፡ ኣሓ ባሕሪ ክወርዳ ካብ ባርካ ናብ ሳሕል ክሓልፋ እንከለዋ፡ ዝሰተ ማይ ሰኢነን ኣብዚ ቦታ እዚ ደረግሩ ስለዝሰበራ፡ እዩም ጋሶት ዝዚ ቦታ'ዚ "ዓዶሓ" ዝብል ሰም ኣጠሚቕምዎ፡፡ ጸኒሑ ግን ሰም ናይ'ቲ ካብ ዓዶሓ ናብ ኣዶብሓ ተፈንቲቱ፡፡

ኣብ እዋን ብረታዊ ቃልሲ፡ ንኢሰ ዞባ ኣዶብሓ ደጀን ሰውራ ኤርትራ ክኸውን ምስ ቦቕዑ ብጸዕሪ ተጋዳላይ ማይ ፈልፈሉ ሕርሻ እውን ተኻዒዱሉ፡፡ ንኣቦት፡ ኣብ ኣዶብሓ ንኢሽ ኣብ ከቢኑ ዒታሮን ሂምባልን ዝተኻዕታን ዓሰርተታት ቦጣት ይመልኦሉ ዝነበራን፡ ኣብ ከቢኑ እምመገዶም ናይ ሎሚ ዓላባቡ ክሳብ ሕጂ ንህዝቢ ዘገልግል ዘሎን ምንጪ ማያት፡ ከምኡ'ውን ኣብ ከቢኑ ባድን ዝተፈተነ ሕርሻ ህያው ምስኽር ጸዕሪ ሰውራ እዮም፡፡

ድሕሪ ናጽነት፡ ህዝቢ'ቲ ንኢሰ ዞባ ከም'ቲ ዝጸንሐ ኣመሓዳድራ ኮይኑ ኣይቀጸለን፡ ገለኡ ምስ ዞባ ዓንሰባ፡ ገለኡ ምስ ናቕፋ፡ ገለኡ ድማ ምስ ን/ዞባ ቅሮራ፡፡ ደሓር ግን እዚ ንምዕባለ ናይቲ ከቢኑ ንድሕሪት ዝኾነት ስለዝኾነ፡ ብሓድሽ ኣወዳድባ ናይ ዝኩ-ርእሱ ንኢሰ ዞባ ከቕወም ተወሲኑ፡፡ ማእከል ምምሕዳሩ ኣብ ዒታሮ (ድሪት) ገይሩ፡ ዝተፈላለየ ትካላት ማሕበራዊ ኣገልግሎት - ማለት፡ ማእከል ጥዕና፡ ቤት-ትምህርቲ፡ ማይ፡ ኣብያተ-ጽሕፈት ምምሕዳራት፡ ፖሊስ. . . ሃሰጹ ኑብኡ ክኣሉ፡፡

ንኢሰ ዞባ ኣዶብሓ ኣብ ዞባ ሰሜናዊ ቀይሕ ባሕሪ እቲ ዝረሓቐ ኮይኑ፡ ብሰፍሓቱ፡ ኣብ ቀዳማይ ደረጃ ዝስራዕ እዩ፡፡ ብዝዝሒ ህዝቢ ግን ደርጋ ስሕወ፡፡ ብዝሒ ህዝቢ ን/ዞባ ኣዶብሓ 12,100፡ ብስድራ ድማ 1,893 እዩ፡፡ ብዜራት ትግረን ሕዳረብኡ፡፡ ኣብቲ ንኢሰ ዞባ እቲ ኣሽጋርን ንምዕባለ ጎታቲ ኮይኑ ዘሎን ጉዳይ - ህዝቢ ኣብ ሰፊኽ ሳዋሳዊ መናኸብ ዝተመርከሰ ሂወት ስለዝመርሕ፡ ብዘይካ መጋስ ካልእ ልምዲ ሕርሻን ንግድን ዘይብሉ ምኽኑ እዩ፡፡

ንማይ ብዘምልከት፡ ኣብ ኣዶብሓ ንኢሽ ድሪት፡ ኣብ ኣዶብሓ ዓቢ፡ ኣብ ዓላባቡ፡ ኣብ ቀድሓት፡ ዓፈርብን ምድጋግን ዝተኻዕታ ዒላታት ኣለዋ፡፡ ገለኣን ብሞንድ-ጋምፕ ገለኣን ድማ ብመገልል ዝቕዳሕ እዮም፡፡ ከምኡ'ውን ብጀነሬይተራትን ሶላርን ማይ ዝዕድላ ዒላታት ኣለዋ፡፡ እቲ ዝርከቡ ህዝቢ ናይቲ ንኢሰ ዞባ እምበኣር፡ ኣብዚ ማይ ዝርከቦ ከቢኑ ብመጠኑ ተጠርኒፉ ይርከቡ፡፡

ኣብ ንኢሰ ዞባ ኣዶብሓ ኣውራ ንህዝቢ ዘገድሶ ሓደ - ትካል ጥዕና እዩ፡፡ መንግስቲ ከኡ ኣብ ኣዶብሓ ንኢሽ ሓደ ማእከል ጥዕና፡ ኣብ ዓላባቡ ድማ ሓደ መደበር ጥዕና ሃሲጹ ንህዝቢ እቲ ከቢኑ ኣገልግሎት ጥዕና ከምዝረከብ ይገብር ኣሎ፡፡ ኣብቲ ካልእ ቦታታት ግን ኣገልግሎት ጥዕና ብኢጋር ሓኪይም እዩ ዝቕየድ፡፡ ዝኒታት ኣብ ግምት ብምእታው፡ ካብቲ ንኢሰ ዞባ ኣብ ባርኑዩ፡ ታሽዓይን ዓስራይን ክፍሊ ዝዘጽሑ ኣርባዕተ ደቂ'ቲ ከቢኑ ይመሃሩ ኣለዉ፡፡

ኣብቲ ንኢሰ ዞባ ሓንቲ ኣንብላንስ ኣሎ፡፡ ቦታታት ካብ ንሕድሕዱ ስለዝረሓሓቕ፡ ኣብ ገለኡ ክሳብ ልዕሊ 100 ኪሎሜተር ስለዝኾነ፡ ጽንም መተዘንዚያ ብምህላውን ግን እታ ኣምብላንስ እኽልቲ ከምዚይነትኦ ኣመሓዳሪ እቲ ንኢሰ ዞባ ኣቶ እድሪስ ዓሊ ይገልጹ፡፡

ብዘዕባ ትምህርቲ፡ ብመሰረት ሓበሬታ ሓላፊ ትምህርቲ ናይቲ ን/ዞባ፡ መምህር ኣብዝኸር ዓሊ፡ ካብ መዋእለ ህጻናት ክሳብ ማእከላይ ደረጃ ዝምህራ - ገለኣን ብዘመናዊ ዝተሃንጸ ገለ ድማ ኣብ ዳሳት ኣገልግሎት ዝህባ ኣብያተ-ትምህርቲ ኣለዋ፡፡ ኣብ ኣዶብሓ ንኢሽ፡ ዓላባቡ፡ ምድጋግን ቀድሓትን 2 መዋለ ህጻናት፡ 6 መኽእታ፡ 1 ማእከላይ፡፡ ሓንቲ ድማ ኣብ ዓፈርብ 70 ተማሃሮ እተምህር ሰፊኽሳዋሳዊት ቤት-ትምህርቲ ኣሳ፡ እዮም ኣብዚ ኣብያተ-ትምህርቲ እዚ ብ33 መማህራን ዝማሃሩ ተማሃሮ፡ ብድምር 627 ኮይኖም፡ እታ ኣብ ቀድሓት (ሓሲታ) ዘላ ቤት ትምህርቲ ድማ ብቋንቋ ብናዊት ትምህር፡፡

ኣብ ኣዶብሓ ጽንም መማህራን ዘይነካ ጽንም ተማሃሮ ከምዘሎ እዩ ዝገልጽ ሓላፊ ትምህርቲ ናይቲ ን/ዞባ መምህር ኣብዝኸር ዓሊ፡፡ ኣብ ዒታሮ ካብ መዋለ ህጻናት ክሳብ ማእከላይ ደረጃ ከምኡ'ውን ኣብ ዓላባቡ ዘላ መኽእታ ቤት-ትምህርቲ ብዘከናዊ ኣገባብ ዝተሃንጸ ክኾና እንከለዋ፡ ኣብ ቀድሓትን ዓፈርብን ድማ ብሕጂ ክህሰጻ ብመንግስቲ ጸዲቕ ምህላዉ እቲ ሓላፊ ትምህርቲ ሓቢሩ፡ ኑቲ ናይ ቀድሓት ቤት-ትምህርቲ መህጽሪ ዝኸውን ጥራ ሃገር፡ ድሮ ናብቲ ቦታ ስጊሑ ከምዝሎ፡ እቲ ናይ ዓፈርብ ግን ጽንም ጽርግያ ስለዘሎ ናብኡ ንምብጻሕ ብሕጂ ዝሕሰብሉ ምኽኑ እውን ገሊጹ፡፡

ኣብዚ ኣዝዩ ኣተባባዒ ጉዳይ ዝረኣናሉ መንግስቲ ተማሃሮ ንምትብባዕ - 2 ግዜ ኣብ መዓልቲ (ልክዕ ከም ቦርዲን ምኽኑ እዩ) ኣብዚን ኣብያተ-ትምህርቲ ብናይ መንግስቲ ወጻኢ ከምዝጠ ተፈቒዱሉም፡፡ እዩም ካብ ርሑቕ ቦታታት ዝመጽኡ ከኣ ምስእ ብምስእ ኣብ ቤት-ትምህርቶም ይምገቡ፡፡ ብጨንሬፈር ትምህርቲ ዞባ ገለ ሓዋዝት ከምዝዋገሩ እውን ሓላፊ ትምህርቲ ናይቲ ን/ዞባ ይገልጹ፡፡

ትምህርቲ ንዓበይቲ ብዘምልከት፡ 447 ተማሃሮ ካብኡም እተን ዝጠዝሓ ደቂ-ኣንስትዮ ከምዝለዋ፡ ሎሚ ዓመት 10 ተመሃሮ 7ይ ክፍሊ ቦጺሖም ንዓመታ ኣብ ጀነራል ክሳተፉ ምኽኖም፡ ዕድል ትምህርቲ ዘምስጦም ዕድሚኦም ክሳብ 14 ዓመት ዝወጽሑ ተማሃሮ፡ ኣብ መደብ ዓርዮም ንምጅማር መደብ ከምዝሎ፡ መምህር ኣብዝኸ ይገልጹ፡፡ እቲ ዝዓበየ ንትምህርቲ ዕንቅፋት ዝኸውን ዘሎ - ዘይምዋርናፍ ዓድታት ምኽኑ፡ ክሳብ ሕጂ መደብ ትምህርቲ ዘይተጀመረሉ ምምሕዳር ከቢኑ እንተሎ ድማ - ሃገር ምኽኑ ኣረዲኡ፡፡

ንሕርሻ ብዘምልከት፡ ንኢሰ ዞባ ኣዶብሓ እቲ እኹ ንዋፈታት ሕርሻ ዘይኣቐደሉ ንኢሰ ዞባ እዩ፡፡ ተቕማጦ ናይቲ ንኢሰ ዞባ ኣዩ፡፡ ካብ ቖስር - ሱዳን እናሸመቱ ደርጋ ከሉም ብመጋሰ ጥራይ እዮም ዝኸንሩ፡፡ ኣብ እዋን ብረታዊ ቃልሲ፡ ኣብ ባድን ዝተዝህለ ቦታ፡ ንዋፈታት ሕርሻ ክቀየድ ጀሚሩ ነይሩ እዩ፡፡ ሽዓኡ እቲ ኣብ ኣስታት 84 ሄክታር ዝቀየድ ዝነበረ ሕርሻ፡ ኣብቲ ከቢኑ ኣወንታዊ ለወጥ'ኳ እንተ ኣትረፈ፡ ድሕሪ ናጽነት ተሰናኺሉ፡፡ እዚ ሕርሻ እዚ ከም ቀደሙ ክበራብርን ኣውራ ድማ እቲ ሕርሻ ኣብ ማሽነሪ ስለዝመሪኽሉ መንግስቲ ቀላሕታ ክገብረሉን ህዝቢ ካብ ዝሓትተሉ እዩ፡፡ ኣብ ን/ዞባ ቅሮራ ግን ክሳብ 400 ዝኾኑ ሓረስቶት ኣብኡ ከምዝሓርሱ ኣመሓዳሪ'ቲ ንኢሰ ዞባ ኣቶ እድሪስ ዓሊ ሓቢሩ፡፡

እቲ ዝዓበየ ጽንም ኣብቲ ን/ዞባ መገዳዚያን መራኸቢታት እዩ፡፡ እቲ ናይ መገዳዚያ፡ ሓደ ግዜ ናይ በረኻ ተባሂለን ኣውሪብኑት ተቕልቂለን ነይረን - ድሕሪኡ ግን ኣይተመልሳኑ፡፡ መንገዲ፡ ብፍላይ ኣብ ግዜ ክራምት ስለዝበላሹ፡ ህዝቢ ብምእዋትን ብስራሕ ንመገብን እዩ ዘወርዩ፡፡ እዚ ድማ ካብ ዓቕሙ ንላዕሊ እዩ፡፡ እንተ'ቲ ናይ መራኸቢታት ጉዳይ ግን ክሳብ ሕጂ ኣብቲ ንኢሰ ዞባ - ርኽብ ብይዳበን ሬድዮ ርኽብን ምኽኑ፡ እቲ ኣመሓዳሪ ወሲኹ ኣረዲኡ፡፡

ኣመሓዳሪ ን/ዞባ ኣዶብሓ ኣቶ እድሪስ ዓሊ፡ "እዚ ን/ዞባ ደጀን ሰውራ ስለዝኸበረ፡ ኣብኡ ዘሎ ቅርስታት ክዕቀብ ምምሕዳር ዝጠኣሎ ይገብር ኣሎ፡፡ እዚ ኣሰራት ገድልን ቅርስታት ሰውራን ንብረት ህዝቢ ኤርትራ ስለዝኾኑ ጸባሕ መሲሓብ ቦጺሑ ኮይኑ ዝዘጕታዊ ተሪዝም ኮተባብዕ እዩ፡፡ ስለ'ዚ መንግስቲ ልዑል ቁላሕታ ክህቦ ንትሰፍ" ኢሉ፡፡

ን/ዞባ ኣዶብሓ ዝወዳደ ጎላጉል ብዘለዎ መሬት ጥራይ ኣይኮነን ዝግለጽ፡፡ ዝበረኸ ቦታ፡ ማዩ ክሳብ ናብ በረድ ዝቕየር ዝዀውንቲ - ሃገር እውን ኣብዚ ን/ዞባ እዩ ዘሎ፡፡ ብተወሳኺ ሎሚ፡ ሳላ ናጽነት እተን ከም ኣጣል ፋሕ ኢለን እትረኽበን ኢራብን ጠለበዱን ኣብ በረኽቲ ቦታታት ድማ ከም ቦዕል ዒውን መፍለለን. . . ምስቲ ኣብ ዘሕኑ ገድሊ ኣብዚ ቦታታት እዚ ተደኒኑ ዝሰበረ'ሞ ኣሰራቱ ዝገልጽ ዘሎ ቅርስታት ሰውራ ተደሞሚሩ፡ እቲ ንኢሰ ዞባ ንመጻኢ በጽሑቲ ክሰሕበሉ ዝኽእል ቅመጥ ሃብቲ ኣለዎ፡፡

ሩፍታ

ጥዑምዝጊ ተስፋይ
tum.tes.88@gmail.com

ካልኣይ ክፍል

እንቋዕ ሃኣ. . .

ከም'ቲ ዝበልኩኻ ኣብ ቤት ትምህርትና ኮኸብይ ተደፋሪ ኣይነበረን። ኣነ'ውን ንኣውዳት ገጽ ዝዘይምሃብ ገጺይ ምስ ኣሰርኩ'ዩ። ኪዳነ ቁሪ ጥራይ'ዩ ክቕርበኒ ዝደፍር ዝነበረ። ኩሉ ግዜ 'ደልየኪ ሰለ ዘለኹ ምስ ተፈደሰና ኣብ ኣፍደገ ንራኹብ' እዩ ዝብለኒ ነይሩ። ኣዘራርባኡ'ሞ እንታይ ክትብሎ - ትእዛዝ እዩ ቢቃ - ካርካርካርካር. . ." በልት።

ኣነ'ውን እንተሰ ናይ ልበይ፡ እንተሰ ከሰንያ ካዕወ በልኩ። ዕላል ቀጺሉ። "ካብ ኪዳነ ንኽትርሕቕ ካልእ ሜላ ምጥቃም ደኣ'ምበር፡ ፊት ንፊት እምቢ ምባል ኣየዋጽእን'ዩ። ፍሉይ ዝኾነ ኣዋልድ ናይ ምሽዳድን ምድሃልን ክእለት እዩ ነይሩዎ። ክሽይድ እንተትርእዮ. . . ! ካብ ክሳድ ንላዕሊ ደኣ ኾይኑ እምበር ዘይተቀባጥረሉ ጓል ኣይነበረትን። እዋይ ኪዳን ወይይይይይ. . ." ብዘኾነ ሽለው በሉት። ብሓቂ ዕላል መሲጡኒ። ናይ ቤት ትምህርቲ ሂወተይ እውን ኣዘኻኺሩኒ።

"ቀጽሊ." በልኩዋ ብኡ ኣብላ ሰለ ዝዘጠመት።

"ሽዑ ወይይ ኣሰናኑ ገይጹ 'ሃና ንዲ'ስክ' ይብለኒ። ክኸደ ጥራይ ነይሩኒ። 'ኪዳነ እንተ ጸዋዕዋ ትኣቢ ጓል የላን' እናተብህለ ሰለ ዝዘረበሉ፡ ንሱ ድማ ጓል ከም ዘይትኣብዮ ከመሳክር'ዩ ዝደለ። ቡዩም ኣብ ነብስና ዝሰሩ ተመሃሮ እናተሰከፍኩ፡ ከይፈተኹ ፍሽኽ ኣለ ሰላም በልኩዎ። ኣይክእሎን እዩ እምበር ከርዕርዕ ክብል እዩ ዝፍትን ከኣ። ክሳሰ ንኣተወሉ ሰዓት ቀረቡ ሰለ ዝበረ፡ ደቂ ቤት ትምህርትና ድሮ ይተኣኻኸቡ'የም ዝበሩ፡ ደቂ ክሳሰና ቦዓል ዳዊት፡ ሚኪኤሉ ዮዲት፡ ዛይድ. . ፡ ወኻሳዕ እናበሉ ክሓልፉ ምስ ረኣኹዎም፡ ክሕወሰና'ሞ ካብኡ ከገላግሉኒ ብምሕሳብ ብምዕዶ ኢያይ ንሰላምታ ኣወዛዊሎም። ይትረፍዶ ብምዕዶ፡ ኣብ ጥቓይ ከሰዉ'ኳ ሰላም ክብሎም ኣይዝከረንን። ግና ሓሳበይ ኣይሰመረለይን። ከይተገደሱ ኢዶም ኣወዛዝሙሉይ እናሱሓቑ ሓሊፎመና። እታ ሓንቲ መሓዛይ ዝሰረረት የርዳናስ ከኣ ኣብ ሽዑ በጺሓ ደንጉያ እምበር ንሳ ትሓልፈለይ እያ ነይሪ። ምሳይ ልሕግ ምበሉት ነይሪ።

"እንታይ ደኣ ትምህርቲ ሰሙን ምሉእ ከም ዘብኽርኩ እናፈለጥኪ ደሃየይ ዘይትሓቲ?" ኣብ ልዕሊይ ክወድቕ ከም ዝደለየ ናብ ኣኻሊተይ ዘቢሉ ሓተተኒ። "ብላዕ ዘይብሉዎስ ጽብሑሉይ ይብል" በልኩ ብውሽጠይ። ብዘሁበኡ ክሓትት እንተ ኾይነ "የለን" እምበር "ኣሎ" ክብሉኒ ኣይደልን'የ ነይሪ። ቢቃ ኪዳነ ንኽርሕቀልካ ኢልካ ትቕርቦ ሰብ'ዩ።

"ኣቦይ ደኣ ከይዱ እናበልኩ ክሓተልካ እንደየ ቀጃ" ብሓሳት ከደዓዕሶ ደለኹ። ንሱ'ሞ መዓስ ሸለል ይብል ኮይኑ! " ከዝብ! እስከ ሓቂ እንተለኪ ዝዀል መን ሓቲትኪ?" መመለሱ እናተጸግዐ ኣብ ኣፍ ልበይ ክልጠፍ ደለየ። ኣነ ኸኣ እናድሓርሓርኩ "ኣንታ ኪዳነ እንታይ ኴኑ ዋእ እቲ ዝርእየና ሱብኪ እንታይ ክብለና" እናበልኩ ተመሳሰልኩዎ።"

"ኪዳነ ናይ ሱብ ከም ዘይግድሾ ኣይትፈልጥን ዲኺ."

"ዋእ ዓሾባ ኣይትኹን ኣንታ ኪዳነይ" ኑብሰይ ንኸውጽእ ዕረ እናጠዓመኒ ብቕብጥሮት ጸዋዖ - ሃሃሃሃሃ. . ." ክሳብ ዓንቀራ ሱሓቕት። "ኣወዳት ከምኡ እንዲኹም፡ 'ኪዳነይ' ምስ በልክዎ፡ እቲ ኩሉ ፈራዕራዕ ናበይ ከም ዝጠፍኡ ከም'ዛ ኣብ ማይ ዝኣተወት ኣንጌዋ ኩይኑ. . . እንታይ ደዩ ኢሉኒ መሳሉካ - ኣይደሃልን እዩ'ኮ ንሱ 'ሕጅስ ቅሰኒ በለ፡ መጺኡልኪ ኣለኹ ሃና ሽኮር' - ኣይብለንን! ሽሉ ሱሓቕ ክሞልቀኒ ደልዩ፣ ግን ከመይ ገይረ ክሳሕቕ!

ኣላ ኪዳን! ኣይሓፍርን እዩ'ኮ! ኣነ 'ጠፈኡልኪ' ክብለኒ እጸቡ ንሱ ድማ 'መጺኡልኪ' ኢሉኒ - ካርካርካርካርካርካር. . ." ነታ ጸቡብ ዝዝ ኣናዊጹ ናብ ኣፈፈት ቀባሕሕኪ ከም ዝብል ገበረትኒ። ዕላላ ግርህት ዝጉበለሎ እዩ - እቲ እናሻዕ ሐዘዋ ዝዓርብ ሕሉፍ በሰላ ክሳብ ክንደይ ከም ዝነድኣ ግጹ ኣብ ኩለንትናኣ ይረኣ፡ ናይ ኪዳነ (ቀኒ) ዕላል ክትውድኣሊይ ሰለ ዝደለኹ "ብኸመይ ደኣ ካብ ኪዳነ ተሃላገልኪ?" ኢሉ ፍኹስ ንኽብላ እናስሓቕኩ ሓተትኩዎ።

"ደሓር ጁባኡ ሃሰሰ ኢሉኒ ብውሕልነት ዝተዓጸጸፈት ወረቐት ኣወጺኡ ኢደይ ሰሓቡ ኣዕሚኾኒ፡ "ኣንብብኪ - ክንፍደስ ከለና ኣብ'ታ ኣፍደገ መልሲ ሒዝኪ ምጽኢ." ኢሉ፡ መልሲይ ከይተጸበዩ፡ ናብ መኾይድኒ ገጹ ተዓዚረ፡ ኣፍ ልቡ ነፈሑ ክጽንበርም ከሎ፡ ብኣድናቐት ይዕዘቡዎ ከም ዝጠፉ ተዓዝበዮም፡ ነታ ዝጨበጥኩዋ ወረቐት ክድርብየ ደንድው ኢለ ነይሪ፡ እንተርእዩኒ ግን መጥፍኢተይ እዩ፡ ደሓር ወይይ ክሳሰ ምስ ኣተኹ ኣብ መንነ መጽሓፍ ኣእተየ ሕልፍ ሕልፍ እናበልኩ እንተንዝበኩዋስ "ኣፍቅረኒ'ዩ፡ ናተይ ኢኹ. . . . ናይ ሕማቕ ቀባኢይ ዝመሳል፡ ቀይሕ ዕምባባ ከኣ ስኢሉለይ እምበር ካዕወዕወዕወ. . . - ምሽ ኣሎካ ከም'ቲ ቀደም ተመሃሮ ዝጸሓፉዎ ዝኩሩ ዓይነት፡ ከም'ዚ ንልቢ በሰው ዝሓልፍ ኩናት፡ ጥብጥብ ዝብል ደም ዝመሳል፡ (true love never end) ከምኡታት ገይሩ ዝ ወረቐት ዘይምሱል እዩ ኣምሲሉዋ። ቅጭ እናመጽኣኒ መደርበዩ ክሳብ ዝረኽበላ ከም ጨርቂ ጠቕሲለ ኣብ ጃቡይ ወቲፈዩ። ንዕኡሰ ዋላ ሓንቲ ሰምኒት እኮ'ዩ ዘይነበረኒ - ወዲ ኩይኑ እወን ኣይሰመዓንን ዝበረ፡ ደቡዳበ ጸሓፉ ምስ ሃበኒ ግጹ ምስ'ቲ ምግዳፍ ኣብዩኒ ምንባሩ 'እዚስ ዝምሕረኒ ኣይመሳልን'ዩ" ኢለ ፈራሑ፡

"እሞ መልሲ ሂብኪዮዶ?"

"ናብኡ እንድየ ክመጽኣኹ ሰዓት ኣኸሉ ካብ ክሳሰ ወጽእ ኢለ ብኸመይ ከምልጥ ከም ዝኽእል እናሓሰብኩ ከለኹሉ ምስ'ቶም ኣቕዲሞም ዝወጽኡ ደቂ ክሳሰና እናዕለለ ብሰቦ ዓይኑ ይከታተለኒ ከም ዝበረ ርእየዮ፡ ፈጺሙ ኣይግራሀን እዩ፡ "እዋይ እንታይ ኢለ እየ ከሸኽየ እናበልኩ ከለኹ ኸኣ "ሃና" ኢሉ ጸዊዑኒ፡ ከም ዘይረኣኹዎ ትም ኢለ ክሰገም ፈተኒ፡ ኪዳነ'ሞ ህልኽሽ እንድዩ - ገጹ ጨማዲዱ ቅልጥፍ ቅልጥፍ እናበለ መጺኡ 'ናይ ምንታይ ንዕቀት ደኣሉ'ዚኹ ኪዳነ ቁሪ ኣይፈልጥክዮን ኣለኺ መሓሮ" ኢሉ ኣትሪሩ ብኡይይ ሓዘኒ፡ መሲሉ ኸኣ ሰምዒ'ንዶ 'እቲ ደቡዳበ'ኮ መልሲ ክትህቦኒ እምበር፡ ከተጽንዕዮ ኣይኮንኩን ሃበኪ' - ኣዲጉቱ ፈጠጠጠዮ. . . ኩብሎ ከሎ እንተ ትርእዮ!

ብውሽጠይ 'ሞሲባዶ ረኸበ ጓለይ!' እናበልኩ መቸም ደው ኢሉ፡ ኣብ መንነ'ቶም ኩሉቶም ተመሃሮ ሕፍር እናበልኩ ክሰምየ እምበር እንታይ ደኣ ክገብር! ኢደይ እናጠዋወየ ዓቕሊይ ምስ ኣጽበበለይ፡ "ፈንወኒ'ባ ኣታ ኪዳነይ! ኣብ ቅድሚ ሱብ ደየ መልሲ ክህበካ" ናብ'ዛ ምቅብጣር ኣትዩ፡ ዝጹሓፍኩዎ ደብዳበ ዘይበለይ እየ'ኮ ከምኡ ኢለየ፡ ብኡኡ ፈሊጠየ እንድዩ፡ ኣቀባጥር ምስ ኣበልኩሉ፡ ደሮ ዝሐሊሉ 'ኣብ'ቲ ኣፍደገ ክጽንሓኪ'የ ሃኒታ ኣይትደንጉዩ ኢሉኒ ሓሊፉ - ሃማም፡ ብውሽጠይ 'መን ሱብ ምስ ቆጺሪዩ' እናበልኩ ከይፈተኹ 'ሕራይ' ኢለየ፡"

"ኣብ መውዳእታ ኣብ ምንታይ በጺሕኩም ምስ ኪዳነ?" ዋላ'ኳ ዝሓህ ዕላላ ባህ ኢሉኒ እንተ ነበረ፡ ኣብ ኪዳነ ጥራይ ግዜ ከይውደአና ምእንቲ ከተሕጽረለይ ደለኹ፡

"ምስ ኪዳነ ደኣ ከምኣ ኢልና ነይርና፡ ንሱ ክልምኒ ኣነ ገጽ ክኸልኦ ብቕደሙ ክጸልኦ መዓት እየ ነይሪ፡ ምስ ክብርም ምስ ተላለኹ'ሞ ኸኣ ዋጋ ኮማን ኣይህቦን ነይሪ፡ ንሱ ግን ክሳብ መወዳእታ ይመላለሰኒ ነይሩ ምስኪናይ፡ ክሳብ ሕጂ እዩ ዘደንግጸኒ፡

"እታ ትምህርቲ ጠቕሲልኪ ዘቋረጸክላ መሓልቲ መኣሰ ነይሪ፡ ብኸመይ ከምኡ ዝበለ ወሳኒ ወሲድኪ?"

"ከም'ቲ ዝበልኩኻ ዋላ ክጅምር ከለኹ ኣብ ትርምህርቲ ከም ቀደመይ ኣይነበርኩን፡ ምስ ክብርም ካብ ዝጅምር ንደሓር ናይ ትምህርቲ ተገዳስኡተይ ጠፈኡ'ዩ፡ ዋላ ክመሃር ከም ዘለኒ እንተ ሓሳበኩ ኣይክኣልኩን፡ ኣብ ትዊልሽዝ ወርሒ ኣበለ ምስ ተመሃርኩ፡ ሰኩይ መሓልቲ ቅድሚ ሓደ ሰዓት ኣብ ቀጽሪ ቤት ትምህርትና በጺሑ፡ ቅድመይ ዝኣተወ ዋላ ሓደ ሱብ ኣይነበረን፡ ኩብድብድ ኢሉኒ ነይሩ፡ ከም ዘጽንዕ ከኣ'ምበር ጥሪዘይ ገጸጸለልካ! ግን ከመይ ገይረ ከጽንዕ፡ ቡቲ ሓደ እጕሃቕ ቡቲ ሓደ ንኡርም እዝክር፡ ሓሳብ ጥራይ ኩይኑ፡ ግርም እኮ'ዩ ዝብለኑ፡ ኣብ ሓጺር እዋን እየ'ኳ ተቕይረ፡ በቃ ሽዓ መሓልቲ 'ኦፋፋፋ. . .' ኢሉ ጥራውዝተይ ጥርንፍንፍ ኣበለ ንዝዩ፡ ድሕሪ ቀትሪ ድማ ናብ ክብርም፡ 'ስለ ምንታይ ከምኡ ኾይነ?' ዝብል ሕቶ ካባይ ተፈልዩ ኣይፈልጥኑ፡ እፈርሕ ነይረ፡ ልዕሊ ኩሉ ድማ ወለደይ ብኩነታተይ ኣዝዮም ተሳቒሎም ይሓቱኒ ሰለ ዝበሩ፡ ክኣቱን ክወጽእን ሲጋይ ይቕንጠጥ ነይሩ፡

"ወለድኺ እንታይ ይብሉኺ ነይሮም?"

"ኣቦይ ተምስዩ ኣለኺ - ምሽት ኣይትወጽኢ ሓይራኺ፡ ሓይጋ ከዐጋጥመካ. . ." እንታይ'ሞ ንኡዩም ደኣ ኩሉ ግዜ ይምዕዱኒ ነይሮም፡ ናይ ኣደም ኣይተፈድዮን እምበር ብሕንቃቕ እንድየም ኣዕቡዮመና ወይይ! ኣነ ድማ ግብሪይ ንኽሓበኽ ክብል ጸርጸር እብለሉም ሰለ ዝበርኩ፡ ከይቋጻቕኒ ይፈርሐ፡ ኣቦይ'ሞ ዓይኒ-ዓይነይ እናጠመተ፡ ብወሽጡ እህህ እናበለ እዩ ኣሕሊፉዎ ምስኪናይ. . . ዓኽኽኽኽኽ ንወለደይ'ኳ ክንዲ ዘሐንቀቕኒ ወጸገዮም እዩ፡ ኣነ ሰብ ድዩ ከመ ዝኣክለ ዝኸፍ ዝበሉ ዝኾኑ ሰባት ኣብ ክሳሰ ከሎ ኣብ ክሳሰ ከሎ ኣብ ክሳሰ ከሎ

ባህልን ስነ-ጥበብን

ኣብርሃም ዘርኢ

ግጥሚ ንምዜ ኩነት፣ ሰምኒታት ደቂ ሰባት ምስ ነበበኣም ይገልጽ። ነም መንደቕ ድማ ብወሕልነት ይንደቕ። ኣብ ዓለም ሓደ ዝኸሳ ዝነራሕ ነገር፣ ጥቡብ ወይ ምህዞ ምስ ዝስድሎ ሓደ ሊ ክህልዎ ኣይትኽእልን። ኣብ ተዓዝቡቲ ዝፈጥሮ ሰምኒታት ጥዕብ'ውን ኩዩ ኣይህልዎን። መሳጥኦት እንተጎዲሉዎ ድማ ነምቲ ዝሓሰብዎ ኣድማዕታት ኣይህልዎን። ሽል ኣሉ ክተርፍ ድማ ግድን'ዩ። ተዘዓሪ እንተዘይ ኮይኑ ድማ ዳርጋ ነም ዘይተሰርሐ'ዩ። ሎካ ኣብዚ ዓለምስ ኩሉ ነገር ውሕልነትን ጥዕብን የድልዮ'ዩ። ቁኖ እንተኾነ'ውን ውሕልነት ይደለ። ሓንቲ ጸገራ ኣብ ሰለስተ ኣርባዕተ ድዕብል ድዕብል ዘበሉዮን ሓንቲ ህልም ዝበለ ቁማል ዘጽድፍ ዝተቐንጠሐ ሰበይቲ ሓደ ኣይተናን። ሓይልን ብልሓትን ናይታ ቀናኒት ኣብ ትሕዝን ዓይኒታትን ቁኖ ውሕልነታ'ዩ ዝወሰኑ። ግጥሚ ድማ ነምኡ'ዩ።

ኣብ ልቢ ሰማዕቱ ጦብኣሕታ ዘሕድርን ኣብ ሰምኒት ዝመላለሰን እንተኾይኑ ብሓያል ሓሳብ ነም ዝተዓጸዐ ኣይንኡሕዮ። ጸዓትን ከልንትና ደረሰ ግጥሚ ብምለእ ወኒ ሰምኒቱን ነቲ ሓቂ ከንጸብርቕ ሰለ ዝፍትን፣ ናብ'ቲ ዝብህልን ዘንቀደሉ ወይ ዝሓሰነን ብዘኸሪ መሸ ሽለው ዘብለኻ እንተኾይኑ ድማ ጽሩይ ስራሕ ምኳኑ ኩዩ ኣይሱሓትን። ኣብ ብዚሎ ታባ ዕርድታት እቲ ግጥሚ ድማ ትሰለፍ። ብሰኦለ ኣእምሮ ምስኡ ነም ተሰተንትን ነም ትሕሰቡ ነም ትከክ፣ ነም ትሰለሰኡ ነም ትወፍር፣ ነም ትዝክር እንተገይሩካ ኩኑ እቲ ዝዓዘዐ ሓይሊ ናይ ሓደ ደረሰ ግጥሚ እዚ'ዩ። ኣብ ዓለምና እንተኾኑ ዝ. ንብሎ ዘሰና ዘኡብሕን ዘሀፕርን ዘረቡ ካብቲ ማሽኒይ ዘመን እናተባህለ ዝጽዋዕ ግዜ ጀሚርም ክሳብ'ዚ ዳሕረዋይ እዋን ኣገዘዎም ፍሩያት ገጠሞ ተወሊደም እየ'ምሱ። መቐይሮን ቀመምን ሂወት እናተባህሉ ድማ'የም ዝጽወዕ። ግጥሚ(ሰውጣዝኛ) ዘይብላ ዓዲ ነም ቀኪ ዘይብላ ቤተ ክርስትያን'ዩ። ሰምኒት ሰብ ተኽፍምኑ ልቢ ሰብ ሰለ ዝጠወቀን ዝዘመን ኩኑ ልቢ ሰብእናተዝለሉ'ውን ይዝረበሉም'ዩ። ልቢ ሓፋሽ ሰለ ዘንበውን ዘሰረሐሩን ኩኑ ዝ. ቅጽል'ዚ. ተሸይጦም ክቐጽሉን ነኩዑን ኣኽኢሉዎም'ዩ። ነም ብዮላ ሰምኒት ርኢሰ. ደቂ ሰባት ሰለዘሎሙ ድማ ርኢሰ. ኩሉ ይጎብሮም። ምኽንያቱ ሰባት ብዮጦሚ ደሰሩ ይሓሩ ይሕፍሩ ይወፍሩ ይሓሩ ይደናዐሩ ይቐፈሩ ይተሩ ይሕሰሉ ይጥዮሩ ይጥዕሩ ሓድነተም የብርሩ ይጥዕሽሩ ደሰሩ . . . ወዘተ።

ግጥምታት ሓይላት ተዋጋእትን ኣዋጋእትን ነም'ኡ ኾኑ ተጣሊቕቲ መሳልን መረጋጊ ሓርነትን እየ'ምሱ። ናጻ እየ'ምሱ ብናጽነት ተተሊሞም ድማ ንናጽነት ይዝምሩ። ግጥምታት ብቓላት ተዘራእም ኣብ ዝዘን ጸለእየ'ም ዝዓልቡ ኩርማጅ እየ'ምሱ። ንፍቅሪ ንትዕጋስቲ ዓወት መካሪ ዓቕሊ ሕሰም ሰኩምባር ባህሊ ጽባቐ ተፈጥሮ ብሕጽነት ተሰሩን ትጸብጥን . . . ተሓንቢም ይጥንሽሩ ደሰ'ዮሙ . . . ወዘተ።

ግጥምታት ሓይላት ተዋጋእትን ኣዋጋእትን ነም'ኡ ኾኑ ተጣሊቕቲ መሳልን መረጋጊ ሓርነትን እየ'ምሱ። ናጻ እየ'ምሱ ብናጽነት ተተሊሞም ድማ ንናጽነት ይዝምሩ። ግጥምታት ብቓላት ተዘራእም ኣብ ዝዘን ጸለእየ'ም ዝዓልቡ ኩርማጅ እየ'ምሱ። ንፍቅሪ ንትዕጋስቲ ዓወት መካሪ ዓቕሊ ሕሰም ሰኩምባር ባህሊ ጽባቐ ተፈጥሮ ብሕጽነት ተሰሩን ትጸብጥን . . . ተሓንቢም ዝህሉ መንደቕ እየ'ምሱ።

ነበራት ኣንዘቡቲ ንሎሚ እምባኦር ብምኽንያት በልል ናጽነት ነታ "ነም ቀሎ መሸላ" እትብል ኣብ 1985 ኣብ ኣሰም በቃኝ እንሰሉ ግቢ ሰሙ ግጥሚ ንተግብራት ተንቀል ሜካኒ ሓሳርን መካሪን ጸለእትና ኣብ ልዕሊ ሰሞዊ ህዝቢን ተዋፃት ተቓለስትን ነም ወሕጅ ሓምሊ ሰ ንዝወርድ ዝሰረ ኣይኒ ግፍዕን ሕሰምን ሰምብሪት ሕንዚ መምጽቲ እተገጽዐርቐ ደሳይት ሰሳምን ናጽነትን ዝኾነት ግጥሚ'ዩ። እሰክ ካብ ቀጻጻታ እናቐናጨልና ብሓደ ንኸ።

ነም ቀሎ መሸላ!
ኣሎ እዋን ኣሎ ግዜ
በልካ ብልካ ሓሽወየ
ወትሩ ቁም ወትሩ ወየ
ዝወደቀካ ሓሳብሎ
ኣልቦ መዳት ዘይተልዕሎ
መሳእኽ ፈተሮክ
ኩሉ ይዝርክ
ሓሲብካ ዘቕሰቕካ
ኩዩ ነይሰልጠክ
ንሸኻ ትኒድቕ
ደድሕሬኻ ይወድቕ።

እናሓንኣኢ ግዜ'ውን ይዘርዮ'ዩ። ተሰዋዋጢ ባህሪ ኣሎዉ። ኣብ ነበንዲ ምስ ወጸዕ ምስ በዓል ሓይሊ ይወግሕ። ኣብ ነበንዲ ምስ ደሳዩ ናጽነትን ሰሳምን ምስ በዓል ሓይሊ ይምንጥድ። ደሓን ኣሎ እናበልኦዩ ሓሽወየን እህህታን ሓዘሉ ህበጎ ሸዋር ጸዓኒነን ገሰመሓን ይኸይድ። ኣብዚ ህሞት'ዚ ንብራት ኩሉ ኣውሪደካ ኣይይበክ እንተሓሰብዮዩ ድማ ብሳሽ ይኸውን። ወጽኢቱ ድማ ባዶሽ ይኸውን። ይኹን ደኣ'ምበር ሰኢ ዘሕሰት ግጥሚ'ዩ። መጻኢ ተቓለስቲ ናጽነት ኣብሪቱ ልቢ ዘጽንዕት ኑዳዲ ቃልሲ'ዩ። ጉጥሚ ነቲ ናይ ሸዉ ሂወቱን ሂወት ህዝቢ ኤርትራን ብቐሎ መሸላ ሰሙዩ ነም ፍረ መሸላን ኣብ መዝሰሽሰን ሓዊ ምሳምዩ ድማ ዝሃዳ ነቲ ጨነን እዋን ዘብርህ'ዩ። ብምቐጻል ኩኑ

እንታይዶ ይግበሮ
እናተባሪሮ
ኣድካ ተኣሲሩ ኩሪሕኩሪት
እህህ ተብሉኻ ብሽርንጓኒት
እንተመሽሩልካ ለይትን ቀትርን
እንተደጋገልካ እምንን ቦትርን
ኣይበልካ ደሓን ክትል ክትል

ዝህሉ መንደቕ እየ'ምሱ።

ነበራት ኣንዘቡቲ ንሎሚ እምባኦር ብምኽንያት በዓል ናጽነት ነታ "ነም ቀሎ መሸላ" እትብል ኣብ 1985 ኣብ ኣሰም በቃኝ እንሰሉ ግቢ ሰሙ ግጥሚ ንተግብራት ተንቀል ሜካኒ ጀሚርም ክሳብ'ዚ ዳሕረዋይ እዋን ኣገዘዎም ፍሩያት ገጠሞ ተወሊደም እየ'ምሱ። መቐይሮን ቀመምን ሂወት እናተባህሉ ድማ'የም ዝጽወዕ። ግጥሚ(ሰውጣዝኛ) ዘይብላ ዓዲ ነም ቀኪ ዘይብላ ቤተ ክርስትያን'ዩ። ሰምኒት ሰብ ተኽፍምኑ ልቢ ሰብ ሰለ ዝጠወቀን ዝዘመን ኩኑ ልቢ ሰብእናተዝለሉ'ውን ይዝረበሉም'ዩ። ልቢ ሓፋሽ ሰለ ዘንበውን ዘሰረሐሩን ኩኑ ዝ. ቅጽል'ዚ. ተሸይጦም ክቐጽሉን ነኩዑን ኣኽኢሉዎም'ዩ። ነም ብዮላ ሰምኒት ርኢሰ. ደቂ ሰባት ሰለዘሎሙ ድማ ርኢሰ. ኩሉ ይዝርክ'ዩ ዝ. ንብሎ ዘሰና ዘኡብሕን ዘሀፕርን ዘረቡ ካብቲ ማሽኒይ ዘመን እናተባህለ ዝጽዋዕ ግዜ

ወዝተሓሪፈ

ጴጥሮስ ተፈሪ

"ኣቱም ስሱዓት እንዳ 52 . . . !"

ዕለት 23/05/1991፡ ሰዓት ሽወዓተ - ሽሞንተ ኣብሉ ነይሩ፡፡ ሽዓኡ እቲ ሰንበት ዕለት 19 ናይ'ቲ ወርሒ ዝጀመረ ኩናት፡ ብፍላይ እቲ ሽነኻ ጽርግያ ደቀምሓረ ሒዙ ዝቖጽል ዝሰበረ ኣብ ሱሓርቲ ከባቢ ዝጐብ በጺሑ ነይሩ፡፡ ኣብ'ዚ ተጠቒሱ ዘሎ ዕለት፡ ሓንቲ ብርጌድ ናይ እንዳ ክፍሊ-ሰራዊት 61 ንሓገዝ ናብ'ቲ ከባቢ ስለ ዝመጹኣት፡ ናብ'ቲ ዝድለ ቦታ ክንመርሓ ምስ ምክኢሉ ዝዘሃል ብጹይ ንድሕረት ናብ ዓደርዓዳ ኣብ ዘኢሊ ከባቢ ተመሊስና ተቖብልናዮ፡፡

ምክኢሉ ነተን ዳሕረዎት መራሕካ ሰዓቢ ኢሉ - ነተን ዝቖደማ ኣሃዱታት ሓዙ ተባህሊቱ፡ ኣነ እውን ኣይደንኑዎን ስለ ዝመጽኣኒ እግሪ እግሩ ሰዓብኩ፡፡ ጽርግያ ገዲፍና ናብ'ቲ ዕሙቕ ዝበለ ናይ ግዋ ምስ ኣተና፡ እቲ ሰዓ ብጹት ኣብ መንገዲ ብዝሒ ሬሳታት ጸላኢ ረኣዩ'ሞ እቲ ፍጻመ ወናም ቀስቀሰኒ፡፡ እቲ መዓሙቕ ኣመና ብዝሒ ሬሳታት ጸላኢ እዩ ነይሩዎ፡፡

መራሒ መንገዲ ብምኻነይ ቀዲመ እየ ዝሰርኩሞ፡ ነቲ ቦታ ኣየነይቲ ኣሃዱ ነም ዝሓለፈቶ ፈለጡ ዝጸንሕ ሓደ ብጹይ - "ኑብሲ እንዳ 52 ዲኻ?" ክብል ሓተተኒ፡፡ "እወ" መለስኩሉ፡፡

ኣልዓብ ኣብሉ ምስ ነድሩን ሕርቃሩን - "ኣንቱም ስሱዓት፡ ስሱዓት እወ ስሱዓት፡፡ ሱብ ሓንቲ ኳሕ ከየበለሱ ክሱብ ኣስመራ ናይ በይንኹም ገይርኩሞ!" ደርኑሑ፡፡ ደድሕሪኡ ዝሰረት ብጹይቲ "ስምዓኒ፡ ዕድሉም ሂቡዎም ደኣ ንመን ኢሉም ክገድፉ፡፡ እንቋዕ ደኣ ሕርሕራይ ገይሮም ቁሽመዱወን እምበር፡ ረዳት እንዲኻ ትኸይድ ዘለኻ፡፡ ሕጂ ጥራይ ንዓና ትኸውን ዋላ ንእሽቶ መኣዲ ትተኽል በል" በሉቶ፡፡

ኣብ መጽሓፍ ቅዱ 18 ደቒቕ - ኣብ ሓንቲ ሕጥቦ ጽሑፍ፡ "እዩም ናብ'ቲ ንመሳዋእቲን ካልእን ዝኸፍኣ ዕድል ዘለዎም ይሕሰቑ፡፡ እዩም ካብ'ዚ ዝሓሸ ዕድል ዝሰበሮም ድማ ይሓርቁ" ትብል ዘንበብኩ ኩይት ይሕሰመኒ፡፡ እዩም ንወሽጠ ክኣትዉ ዝተመዘዙ እዮም ዝሰሕቁ ነይሮም፡፡ እዩም ዝተረፉ ድማ ይሓርቁ፡፡ እዚ ባህሪ ተጋዳላይ ድማ እዩ ኣብ ናጽነት ኣብጺሑ፡፡ እዚ 'ስሱዓት' ዝበለ ብጹይ እውን ነቲ ከባቢ ስለዝፈልጦ - ኩናት ኣብ ምውዳኡ ምኻኑ ገምጊሙ፡ ዘይተዋግአ ዘይተሰወአ እዩ እምበር፡ ካልእ ኣይኮነን ዘሕረቖ፡፡ ንብልዒ ወይ ንመሳተ ኣይሰረን እቲ ስሰዉ፡ ነቲ ህይወትካ እናሃብካ እትውዕሎ ኩናት እዩ፡፡ ምናልባት እውን እቲ ንሱ ምስ ጸላኢ እናተቖማሸደ እንከሎ፡ እንዳ 52 ኣማዕድዮም ዝረኣዩሉ እዋን ኣበይ ክሰኣን ኢሉ፡፡

እቲ ናይ ዛዕሚ ኩናት ግን - ዛዕሚ ስለዝኾኑ ንኩናት ብዘዕሚ ዓወት ክፈነዎ እንተደለየ ኣይተጋዋዕኑ፡፡ ንሱ እንድዩ ነይሩ ህይወቱ፡፡ ንጽባሒቱ ኩናት ኣይተጉበረን፡፡ ግና ርግጽኛ እየ ቡቲ ዝተረኽበ ዓወት ማዕረ ክንደይ ተሓጉሱ ከምዝኾነውን፡፡

ናይ ተጋደልቲ እዮም . . .

ሰንበት መዳልቲ፡ ኣብ ሳልስቲ ዕለተ-ናጽነት እዩ፡፡ ሓደ ኣቡ ተጋዳላይ ወዶም ኣብ ከባቢ ጸጸራት ረኸቦም ሐዘምዎ ንዝ እናኸዱ እንከለዉ፡ ኣብ ከባቢ እንዳዓይኒ ሕጂ ቤትጽሕፈት ሚኒስትሪ ጥዕና ምስ በጽሑ፡ ሓሲሎ ቁልዑ ንክልተ ኣድጊ ቋብያን ክኖንን ወተሃደራት ደርጊ ከይኖም፡

"መንገዲ ወዲ ኣመት
ንዓዱ ከይዱ ከይተሃወት"

እናበሉ ኮብከብዎም ክኸዱ ረኣዩ፡፡ ብተግባራት ናይ'ቶም ቁልዑ ተገሪሞም ድማ "እዚ ኩሉስ መን ኣርኣየም፡ እዮም ኣኔዱግ ካብይ ኣምጽእዎም. . . ?" ሓተትዎ ንወደምኑ፡ ንሱ ድማ "ኣብ'ዚ ከተማ ምስ በጽሑ ዝጠፍኡ ናይ ተጋደልቲ እዮም ዝኸኑ" ክብል መለሰሉ፡፡ ኣብ ጥቓኦም ዝሰረረ ነቲ ተጋዳላይ ክርኢ ጐዩዩ ዝመጹኣ ቁልዓ - ነዮም መዛኑኡ እንተነስ መልሓሱ ተዓንቂፉዮ እንተነስ ከምኣ ዝሰምዎ መሳሉዎ "ኣታ እዚኣም ኣኔዱግ ናይ ተጋደልቲ እዮም" በሉዎ፡፡

"መን ኢሉኻ?"

"እቲ ተጋዳላይ'ቲ" ኢሉ ኣመልከተሉዎ፡፡ ብድሕሪ እዚ፡ እዮም ቁልዑ ነዮም ኣኔዱግ ነቲ ከዲሖም ዝሰሩ ኣልዓሉም ንዑናይ ሳዕሪ ነበልዓዮም ኢሉም ሐዘሞም ንሆስፒታል ገዲሞ ከዱ፡፡

ኣኔዱግ ኣብ ምምጽእ ናጽነት ዘበርከተዎ ቀለል ኣይኮነን፡፡ እቲ መልሓሱ ሂቡዎ ናይ ተጋደልቲ እዮም ዝበለ ቁልዓ፡ እቲ ዝበሎ ባህሉ እዩ መሪሑ ነቲ ሓቂ ከም ዝብል ገይሩዎ፡፡ ኣኔዱግ ወይ መጽኖ ኣብ ሰወራ ካብ ተጋዳላይ ብኸመይ ይፍለዩ. . ;? ስለ ናጽነት ደወግኡ ደስወኡ ነይሮም፡፡ ደጠምዩ ደጸምኡ ከኡ፡፡ ከም ተጋዳላይ ድኸምና ከይበሉ ክሱብ ኣስመራ ኣትዮም ቀጺሎም እውን፡፡

ሞትን መስዋእትን

ሞትን መሳዋእትን ክዝርእዮ እንከሎና፡ ክልተኡ ካብ ዓለም ምፍላይ እዩ፡፡ እቲ ፍልልዩ እቲ ቅወምሃሩ እዩ፡፡ መሳዋእቲ ማለት ንሓቂ ምሳዮብ ማለት እዩ፡፡ ምእንቲ እታ ሓቂ ድማ ከሉ ዝወረደካ ክሱብ ሞት ትቖብል፡፡ እቲ ሞት ድማ እዩ መሳዋእቲ ዝበሃል፡፡ ቅዳስ ድማ እዩ፡፡ ስለዚ ደኸን እዩ ንሰወእ ከም ተራ ሱብ ዝሞተ ኣይብሎን ዝበሃል፡፡

ዓደርዓዳ ንሽነኻ ሶሚን ዙብል ወዜና ጸድፊ ስለዝኾኑ ሰዋ ኢልካ ኣይትወረድን እዩ፡፡ እሞ ድማ ብጹጽም፡፡ ካብ ረብዕ ምሽት ዕለት 22 ጀሚራ ጽዕጹዕ ኩናት እዩ ሓዲሩዎ፡፡ ጸላኢ መወጽኢ ስለዘሰኣነ ከትካል ፈቲኑ እዩ፡፡ መርኢያ ናቱ እቲ ገደናታት ናይ'ቲ ዓዲ ኩነ ፈቐዶ ደምዝን ዝዝን ህደሞን ከርሲ እቲ ዓዲ ብረሰ ጸላኢ መለኡ ነበረ፡፡ ሓመሰ ድሕሪ ቀትሪ እቲ ቡብዝዮዕሞ ሃዲሙ ዝሓደረ ነብሪኣ ናብ ቤቱ ተመልሰ፡፡ ኣብ ነዋዛ እሽለሙ ብሓደ ሽነኻ እቲ ዓዲ መልቀስ ናይ ሓንቲ ሰበይቲ ተሰምዖ'ሞ ካብ ጥቓ እታ ዝሰርናያ ዝ ሓንቲ ሰበይቲ ሃጸላኣ ኣልዕል ኣቢሉ ነቲ ቀው ኢሉ ናብ ቤተክርስትያን እቲ ዓዲ ዝጥምት ዝሰረ ቦዕል ቤታ ጥሕሰ ኣቢላ ናብኡ ብዮስ በሰተ፡፡

እዮም ስድራ ንዚኣም ብመድፍዕ ተዛሪመ፡ ኣባብሮም ኣኔዱንም ኣባቢያም. . . ኣብ'ቲ ደምበ ዛሕ ኢለን ሞይተን ነበሩ፡፡ እቲ ሱብኢይ በዚ ቅንጣብ ዝተሰመየ ኣይመስልን፡፡ ንሱ 'ኣንታ ዋላ በቲኸዶ ክህበኩም' እናበለ ንሕና ዘይፈለናዮ ጥራይ እዩ ሻቕሎቱ፡፡ ኣብ ነዋኡ እንከሎ ድማ እዩ - እታ ሰበይቲ ናብ'ቲ መልቀስ ዝሰምዓትሉ ቤት ኣቕሊ፡ ጸላኢ እዩ ብድሮ ንሓደ ሱብኢይ ኣብ ንዚኡ ኣትዩ "ዓንጹ ዓንጹ ንምዝጽ" ገይሩዎ - ቀቲሉዎ፡፡ ሱብኢይ ሽዑ ንዘይልቲቤቱ ብስድሪ "ተመለስ፡ እቲኸ ትብጥዕሉ ስለዘይብሉ ድዩ?" በሎ፡፡ ኢዱ ናብ'ቲ ቤተክርስትያን እናኣመልከተ፡፡ ኣብኡ፡ ብጹት ንሓደ ስወእ እዮም ምስቲ መቓብር ናይ'ቲ ዓዲ ኣጸግዕ ኣብሉም ዝቖብሩዎ ነይሮም፡፡ ንሕና ነቲ ኣንፈት ናይ'ቲ ምሳና ዝሰረ ህዝቢ ከይንጠዉ፡ ነቶም ብጹት ዝሕግዘዎም ኣምሊቕና ሰዲደና ኢና ኣብኡ ነይርና፡፡ ሓሲሎ ሰባት እኳ ዘጸስተወዳሉሉ እንተነበሩ፡ እቲ ሱብኢይ ግና ነቶም ዝቖብሩ ዝሰሩ ርእይዎም እዩ፡፡ ክኸይድ ድሉት ነይሩዎ፡ እንተኾነ ኣይደፈረን፡፡ ኣተኩሩን ብሰዓሊትን ግና ይጥምት ነበረ፡፡

ነቲ ኣዱ ዊጥ ኣብሉ "እቲኸ ትብጥዕሉ ስለዘይብሉ ድዩ!" ዝበላ ተኸቲላ ናብ'ቲ ዘመልከተላ ቤተ-ክርስትያን ኣማዕደወት፡፡ ብድሕሪኡ ንኡ "እዚ ደኣ ይብቐዮ ኩይት፡ ቀደሙ ንዓኡ ልኡኽ እንድዩ" ክትብል መለሰትሉ፡፡ "ኣይ በል ከዲ ንሱ እንተሪሊ'ዋከለ" በሉ፡፡ የሓዳስ እዮም ብጹት ክሱብ ዝውድኡ ኣይኪደትን፡፡ ቀብሪም ንዝኸረሶሞኢታት ደው ምስ በሉ፡ ንሳ እውን ደው ኢሉ፡፡

እዚ ኣዴ ነቲ ዝቖብር ዝሰረ ሰወእ ብጹይ ይብቐዮ ኩይት ምባል ኣይተጋዋጽትን፡፡ ንሱ ንሓቂ ሰዲቡ፡ ምእንቲ እታ ሓቂ ድማ ከሉ ዘለዎ ጸዓት ሂቡ ክሱብ ኣብኡ በጺሑ፡፡ ኣብ ዓደርዓዳ ድማ ነታ ዝደልያ ዝሰረ ናጽነት ትብሃል - ንህዝቢ ኤርትራ ትግበኡ ሓቂ ኣብ ድርኒኺት ኣብጺሑዋ ሓሊፋ፡፡

ትኩር ቁልዓ 4 - ኣስመራ

ኣስመራ ኣብ ሳልስቲታ እዩ ብርሃን ሪኺቡ፡ ማይ ግን ኣይግድንን፡ ነቲ ኣብ ከባቢና ዝሰረ ህዝቢ ከይሃበክሩ፡ ካብ'ቲ ዝሰርናዮ ቦታ ማይ ክንወርድ ኢልና ንእግሪ ሓዙሓዝ - ቦጥ ዝመልኣሉ ዝሰራ ቦታ ከድና፡፡ ሻቡ ሓይሎ ተጋደልቲ ምስ ቤተ-ሰባምን ስድራ-ቤተምን ክራኸቡ ጀሚሮም ብዙሓት ስድራ-ቤታት መመጹኦም ደብጽሑና ነይሮም፡፡ ነታ ኣስመራ ምስ ኣተና ዝሓዝናያ መኪና፡ ወልደርሓኤል ዝተባህለ ቀዲሕ ድልዱል ወዲ እምባደርሀ እዩ ዝመርሓን ዝሕግዘናን ነይሩ፡፡ ኣብኡ ምስ በጽሕና፡ ቅድሚ እዮም ብጹትና ነቲ ጀሪናት ማይ ምምልኣም ምሳና ዝሰረ ቴድሮስ ዝተባህለ ብጹይና፡ ናብ'ታ ብቁልዓኡ እንክሎ ድዩ ብወረ ኣብ ኣርባዕተ ኣስመራ ከምዝላ ዝሰልጣ ሓተኖኡ ክወጽሕ ደለዩ፡፡ እዛ ሓሳብ ንመራሒ መኪና ወልደርሓኤል ኣስለሎ'ሞ፡ እናተሓገሰ ንኸድ ኢሉ ሐዘና ነቐሎ፡፡

ኣብ ከባቢ እንዳፍራሰ ዕዳጋ ሓመሰ ምስ በጺሕና፡ ብሓንቲ ዝ ሓለፍና'ሞ ዝረኣዩዎ ሰበይቲ ተዳህዮዎ፡፡ ደሃይ እውን ሓተተዎ፡፡ ረዚ ወድያ ገረዝዚሃር መጺኡ ኣሎ ጀብጀብ እዮም ዝብሉዎ ኢሉ ዘለዎ ቦታ ብምሕባር ቀጸሉ፡፡ ኣርባዕተ ኣስመራ በጺሕና፡፡ ግና ቴድሮስ እንዳ ሓተኖኡ ኣበዮናይ ሽነኻ እዩ ዋላ ኣፍልጦ ኣይነበሮንዩ፡፡ ኣብ ውሽጡ ግና ሓደ ዝሕብኦ ዝፈልጦ ነገር ነይሩዎ እዩ፡፡ ካብ'ታ ብስድራኣ ንምዳ ዝወጽኦት ስድራ-ቤተምን ኣቦን ኣደን ሓዊስካ ፍርቃ ብህይወት ኣይነበረትን፡፡ ኣብ እንዳ ህዝቢ ከለዉ ብድብዳብ ነፈርቲ ጸላኢ ተቖቲሉም እዮም፡፡ እዚ እናሃለወ ቴድሮስ ካብ ዝሰበሮ ቦታ ደጀን ሃዲሙ ንዋንባር ብምምጻእ እዩ ተመለሰ ተባህሉ ምስ ኣበዩ፡ ኣብ'ቲ ክፍሊ-ሰራዊት ተመዲቡ፡፡ ኣብ ሽዑ በጺሑ ጉዳይ ስድራ-ቤቱ ከከፍኦ ግድን እዩ፡፡ ዝኸኑ ንሕማቕ ዘቃልዕ ሰምዒት ክረኣዮ የብሉን፡፡

ሰም ሓተኖኡ ጥራይ እዩ ሐዘ፡፡ እከለ እዩ ትብሃል በሉ፡፡ ዘዘሓተትናዮ ሱብ ክፈልጣ ዘይምኽኣሉን ነቲ ተጋዳላይ ዘይምሕጋዝን ሕማቕ ተሰመዓና፡፡ ብኸመ'ዚ ኣብ'ታ ዝሰረትና ግዚ ክንኩልል ብዙሕ ሱብ ምሳና ተኣከቡ፡ ዝፈልጣ ግና ተኣኣኑ፡ ኣብ ሓደ ሽነኻ ምስ በጺሕና፡ ዳርጋ ህዝቢ ዓሰሉና እዩ - ግና ዝፈልጥሱ ወይዛ፡ ኣብ መንነ ዝመጹኣ ወዲ 7-8 ዓመት ዝኸውን ቁልዓ መን ኢልኩም? ሓተተ፡፡ እዮም ዓበይቲ ስለዝሃንቖናዮ ኣይመለስናሉን፡፡ ሓደ ክንዳኡ ዝኸውን ወዲ ነገሮ'ሞ፡ ቁልዓ ንእሉት ገጹ ብምብራህ "በዚኣ ኣለዋ" በሉ፡፡

ድሓርሲ፡ ዳርጋ ኩሉ ኣብኡ ዝሰረ ሱብ ፈለጡወን፡፡ ምስ ምሽቓል ናይ ቴድሮስ ስለ ዝተሻቖሉ ድዩ ገጽንን ሽመንን ተኸዊሉዎም ጸኒሑ እንድዒ፡፡ ቡቲ ኣጋጣሚ ዘይሱሓቕን ዘይተገረመን ኣይነበረን፡፡ እታ ቦታስ 50 ሜትሮ ዝኸውን ጥውይ ኢልካ እዩ ነይሩ፡፡ ቴድሮስ ምስ'ታ ቅምጥ ኢላ ንኣይይ እዩ ትመስል ዝበላ ሓተኖኡን ደቃን ተራኸቡ፡፡

ገድሊን ገይሉን

ገይል ገድሊ
ጥቓ ሶሚይ
መን ደኣ ሓኸሮ
ተቓላሳይ
ዕምቈት ገድሊ
ውሽጠ ምድሪ
መን ደኣ ተሃቕዩ
ንሱ እምባሪ፡፡
እሳት ገድሊ
ጓህሪን መሸላቕሪን
ኣንታ መን ደኣ ሰገሮ
እዚ ጸኑዕን ጸዋርን
ምእንቲ ናጽነትን ምድሪን
ብቕንዕናን ፍቕሪን፡፡

ሃማመተኤ

ስነ-ምግባር

ኣብ ሓደ ቡቲክ ኣቲኻ ኣለኻ። ሓንቲ ደስ ትብለካ ጃኬት ትርእይ እሞ ክትሰርቃ ትደሊ። ይኸሪን እምበር ከባቢኻ ምስ ጠመትካ ጽኑዕ ሓለዋ ከም ዘሎ ተዓዚብካ ካብ ምስራቕ ተቕጢብካ። እዚ ምስ ፍርሒ እምበር ምስ ቅንዕና ኣይጽብጸብን'ዩ። ካብ ፖሊስ ፈሪሕካ ስርቂ ተገደፍካ ፍርሒ እምበር ንጽህና ኣይኮነን። ኣብዝ'ዩ ድማ ኣምር ስነ-ምግባር ዝመጽእ። መቕጻዕትን ፍርድን ኣብ ዘይብሉ'ዩ ስነ-ምግባር ዝፍጠር። ብዓንደርእሱ ስነ-ምግባር ነጻ ምኳን'ዩ። ነዚ ነጻነት ምስ ትቀጻጸርን ተማእዝናን ድማ ስነ-ምግባር ምሉእ ብምሉእ ይፍጠር።

ብልክዕ ስነ-ምግባር እንታዩ፧ ስነ-ምግባር ድምር ናይ ኮሎም ኣብ ነብስና ዝግሃዱን ዝዕቀቡን ነገራት ኮይኑ፡ ንነብሰ ዕግበት ወይ ደስታ ጥራይ ዘይኮነ ንረብሓ ካልኦት ኣብ ግምት ዝኣተወ ውሳነ'ዩ። ካብ ተጓዳእን እፉፉ ጠባይን ርሒቕካ ቅንዕናን ሓቅን ክተዘውትር ከለኻ ስነ-ምግባር ይብሃል። ስነ-ምግባር መልሲ ናይ 'ኣነ እንታይ ክገብር ኣለኒ'ዩ፡' ግዴታይ እንታይ'ዩ፧ ክጥሕሶ ዘይብሉ ደረት እንታይ'ዩ፧ ኮሉ ንዝተሰማምዓሉ ኣድላይ ኮይኑ ምስ ዘይሰምዓኒ ክጥሕሶ ቅሩብ ድየ፧ ኣብ ነብሰይ ምድንግር ብምፍጣር ንነጻ ፍርዲ ካልኦት ዓስቢ ክረኽበሉ ይጽበዶ ወይ'ውን ብኣንጻሩ ምኹናን የቐድም፧ ንኸሉ ምሉእ ብምሉእ ክዕግብ ዝኽእል ስነ-ምግባር ክፍጠር ዝኽእል እኳ እንተዘይኮነ ብውሑዱ ንኸሉ ምስ ሰማምዓና ዝኽእል ሓቂ ኣሎ። ምኽንያቱ ስነ-ምግባር ማለት ንኻልኦት ብዘይምጉዳእ ኣርባሕን ሰለማውን ሃዋህው ምፍጣር ስለ ዝኾነ፡፡ ሶቅራጦስ'ውን፡ ትንፋሱ ኣብ ቤት ማሕቡሲያ ሓሊፋ። ይኸሪን እምበር ዝያዳ ፈረድቱ ነጻ ኮይኑ'ዩ ሞይቱ። ካብዚ ተበጊስና ብዙሓት ሓቀኛታት ኣብ ማሕቡስ ተዳጊኖም ክህልውኽ ከም ዝኽእሉ ንርዳእ።

ስነ-ምግባር፡ ንናይ ገዛእ ርእስኻ ሰብኣውነትን ናይ ካልኦትን ክብረት ምሃብ ማለት'ዩ።

ፖለቲካ

ኣልያን ዝተባህለ ሰብ "ግድን ኣብ ፖለቲካ ክንግደስ ኣለና። ብዛዕብኡ ብብቕዓት ክንሓስብ እንተዘይኪኢልና ብጭካነ ክንቅጻዕ ኢና፡" ይብል። ፖለቲካ ግን እንታይ'ዩ፧

ሰብ ማሕበራዊ እንስሳ'ዩ። እዚ ብዙሕ እዋን ክደጋገም ዝሰማዕናዮ ሓሳብ'ዩ። ሰብ፡ ኣብ ከምዚ ማሕበረ እንስሳዊ ዓሌት ድማ'ዩ ዝዓብን ዘጕላዕልዕን፡ ይኸሪን እምበር ሰብ ከኣ ስሱዕ እንስሳ'ዩ። ብዘይካልኦት ንበይኑ ተነጺሉ ክነብር ግን ኣይክእልን'ዩ። ረብሕኡ ረጊጹ ክነብር ድማ ዘይሕሰብ'ዩ። ስለዚ'ዩ ድማ ፖለቲካ ዘድልየና። ንናይ ረብሓ ግርጭታት ብዘይ ኃነጽ ክንፈትሖም፡ ሓይልና ኣብ ክንዲ ብተቓውሞ፡ ብጥምረት ኣብ ረብሓ ኮሉና ብምስማር ኮናት፡ ፍርሒን ባርባራዊ ግፍዒን ክነወግድ ፖለቲካ ኣገዳሲ'ዩ።

ኮሉ ሰብ ቅኑዕ ይኸሪን ኣይኸሪን ብዘየግድሱ ሕብረት ዋላ ኣይሃልዎ፡ ሕብረት ክህልዎ ስለ ዘለዎ ነዚ ወግዒ ዘማልእ ድማ ፖለቲካ'ዩ። ታሪኽ ይፈጸም ዋላ ኣይፈጸም እዚ ንነብሮ ዘለና ናትና ታሪኽ'ዩ። ንታሪኽ ድማ ፖለቲካ'ዩ ዝሰርሖ። ስለዚ ኣብ ፖለቲካ ተግዳስነት የብለይን ክንብል ኣይንኽእልን ኢና። ኣብ ፖለቲካ ተግዳስነት የብለይን ማለት ድማ ኣብ ዋላሓደ ነገር ተገዳስነት የብለይን ማለት'ዩ። ምኽንያቱ ብምልኡ ኩነት ህላዋ ናይ ዓለም፡ ሃይማኖት፡ ቅጠባ፡ ወዘተ. ኣብ ፖለቲካ'ዩ ዝምርኮሱ። ስለዚ ፖለቲካ ማለት ምሕደራ ናይ ግርጭትን ኪዳናትን ምቕርሐ ናይ ሓይልን ጸጋታትን'ዩ። ከምቲ ስሙ ዘመልክቶ'ውን ጥበብ ብሓደ ናይ ምንባር ማለት'ዩ።

ፍቕሪ

ፍቕሪ ኣድማሳዊ ስምዒት'ዩ። መብዛሕትና ድማ ብስምዒት እምበር ብፍልስፍና ዳርጋ ተዓዚብናዮ ኣይንፈልጥን። ሎሚ ግን ብፍልስፍናዊ ሽነኽ ንመልከቶ።

"ምፍቃር ምድሳት'ዩ፡" ይብል ኣሪስቶትል። በዚ'ዩ ኸኣ ኣብ ኮሉ ዕድመን ጾታን እቲ ኣዝዩ ኣገዳሲ ዛዕባ ኩይኑ ወትሩ ዝልዓል። ንምድሳት ካብ ፍቕሪ ዝዓቢ ጸጋ የለን። ኣብ ሰብ፡ ኣብ ከምዚ ማሕበረ እንስሳዊ ዓሌት ድማ'ዩ ዝዓብን ዘጕላዕልዕን፡ ይኸሪን እምበር ሰብ ከኣ ስሱዕ እንስሳ'ዩ። ብዘይካልኦት ንበይኑ ተነጺሉ ክነብር ግን ኣይክእልን'ዩ። ረብሕኡ ረጊጹ ክነብር ድማ ዘይሕሰብ'ዩ። ስለዚ'ዩ ድማ ፖለቲካ ዘድልየና። ንናይ ረብሓ ግርጭታት ብዘይ ኃነጽ ክንፈትሖም፡ ሓይልና ኣብ ክንዲ ብተቓውሞ፡ ብጥምረት ኣብ ረብሓ ኮሉና ብምስማር ኮናት፡ ፍርሒን ባርባራዊ ግፍዒን ክነወግድ ፖለቲካ ኣገዳሲ'ዩ።

ኮሉ ሰብ ቅኑዕ ይኸሪን ኣይኸሪን ብዘየግድሱ ሕብረት ዋላ ኣይሃልዎ፡ ሕብረት ክህልዎ ስለ ዘለዎ ነዚ ወግዒ ዘማልእ ድማ ፖለቲካ'ዩ። ታሪኽ ይፈጸም ዋላ ኣይፈጸም እዚ ንነብሮ ዘለና ናትና ታሪኽ'ዩ። ንታሪኽ ድማ ፖለቲካ'ዩ ዝሰርሖ። ስለዚ ኣብ ፖለቲካ ተግዳስነት የብለይን ክንብል ኣይንኽእልን ኢና። ኣብ ፖለቲካ ተግዳስነት የብለይን ማለት ድማ ኣብ ዋላሓደ ነገር ተገዳስነት የብለይን ማለት'ዩ። ምኽንያቱ ብምልኡ ኩነት ህላዋ ናይ ዓለም፡ ሃይማኖት፡ ምንቅስቓስ ከም ጽላሎት ናይ ካልእ ግዝኣት ጎድኒ ጎድንና ዝዝንቢ'ዩ። ዋላ እናነበርና ምስ ወትሩ ዝቀያየር ብርሃን ስግኣት ሞት ኣለና። በዚና ኸኣ ግድነት ንብሎ። ብዛዕባ ሞት ክነተኣሳስሮ ንኽእል ዛንታ ወይ ሓሳብ ሰለ ዘየለ ዘይምለኽ ይገብሮ። ብዓቢኡ እንታይነት ሞት ምስጢር'ዩ። ድሕሪ ሞት ማዕልቦና ኣበይ'ዩ፧ ድሕሪ ሞት እንታይ ዛዕባ'ዩ ዘሎ፧ ኮሉ ምስጢር'ዩ። እዚ ምስጥር ድማ መበገሲ ሰብኣውነት። ኪኖ'ዚ ዝኸይድ ምሉእ መልሲ ክንረክብ ኣይተኻእለን ዘሎ። ፍላስፋታት ንሞት ብኽልተ ኣርእስቲ'ዮም ዝገልጽዎ። ኢፒካሩስ፡ "ሞት ዋላሓንቲ ኣይኮነን፡" ክብሎ ከሎ፡ ፕልቶ ድማ "ሞት መቐጸልታ ናይዚ ንነብሮ ዘለና ህይወት'ዩ፡" ብምባል ይገልጾ። ነዞም ክልተ ዛዕባታት ከሰማምዕ ዝኽእል ኣርእስቲ ክመጽእ እኳ እንተዘይተኻእለ፡ ሞት እንታይ'ዩ ካብ ዝብል ኣርእስቲ ግና ክነምልዋ ኣይንኽእልን ኢና። ስነ ፍልጠት ነቲ ንንብሰና እንሓታ ሕቶ ክሳብ ሕጂ ብቐዕ መልሲ ክቕርበልና ኣይክኣለን ዘሎ። ስለምንታይ'ዩ ኪኖ ዋላሓደ ዝኸይድ ገለ ነገር ኣሎ ዝብል መልሲ ክቕርብ ዘይክኣለ፧ ፈጣሪ ኣሎ ድዩ፧ ድሕሪ ሞትከ ምቕጻል ኣሎ ድዩ፧ እዞም ሕቶታት እናዓመቐ ናብ ዓቢይቲ ዛዕባ'ዩ ዝውጥጠና። ገለ መግለጺታት 'ንዘይንምልሶ ዛዕባ ብዛዕብኡ ምሕሳብ ተቋረጽና'ዩ ይሓይሽ፡' ይብሉ። ገለን ድማ 'ንመልሶ ኣይንመልሶ ሞት ዘየቋርጽ ጸገም ደቂ ሰብ'ዩ። ስለዚ ነቲ ጸገም ምፍታሕ ኣየድልየናን'ዩ፣ ፊተፊት ክንገጥሞ ግን ኣገዳሲ'ዩ፡' ይብሉ።

ፍልጠት

ንፍጻሜታት ናይ ተፈጥሮ ብዓይንና ክንርድኦ ኣይንኽእልን ኢና። ንኽንፈልጦ ግና እዚ እንታይ'ዩ እናበልና ክንሓስብ ከድልየና'ዩ። ኣብዚ'ዩ ድማ ፍልጠት ዝብል ኣምር ዝመጽእ። ፍልጠት ኣብ ሞንጎ ናይ ገለ ነገራት ዘሎ ብቐዕ ምምስሳልን ምውህሃድን ኩይኑ ዝምድና ናይ ኣእምሮን ዓለምን ወይ ድማ ኣብ መንጎ ሰብን ነገራትን ዘሎ'ዩ። ኣዕርኹትና፡ ጎረባብትና፡ ገዛና ከመዮም፧ ኣብ ኣእምሮና ዘሎ ዛዕባን ኣብ ክውንነትና እንዕዘቦም ነገራት ከመይ ዝበሉ'ዮም፧ ነዞም ሕቶታት ክንምልስ እንፈጥሮ ሓሳብ ድማ ፍልጠት ይብሃል። ኪኢላታ 'ፍጹም ፍለጠት ዝብሃል የለን፡' ይብሉ። ሕስብ እንተበልናዮ፡ ኣብ ነብሲ ወከፍ ኩርናዕ ናይ ገዛና ዘሎ ነገራት፡ ኮልንትናዊ ባህሪ ናይ ኣዕርኽቱና፡ ወዘተ. ምሉእ ብምሉእ ክንፈልጦ ኣይንኽእልን ኢና። እዚ ማለት ግና ዋላሓንቲ ኣይንፈልጥን ኢና ከስምዕ ኣይክእልን'ዩ። እንተኾነ ነዞም ዛዕባታት ከይደምደምና ፍልጠት እንታይ'ዩ፧ ድንቁርና'ኸ፧ ንዝብሉ ኣርእስታት ከመይ ኢልና ክንምልስ ንኽእል፧ እንተኾነ ከምቲ ካንተን ሞንታግነስን ዝብልዎ እንታይ ንፈልጥ፡ እንታይክ ክንፈልጥ ንኽእል ወይ'ውን ክሳብ ክንደይ ዕምቆት ክንድህሰሰ ንኽእል፧ ነዞም ዛዕባታት ክንምልስ እንተዘይኪኢልና ፍልስፍና ድኣ እንታይ ትርጉሙ፧ ንኽውንነት ብህዋሳትና ወይ'ውን ብቐድሚ ሕጂ ዝበጽሓናዮ ደረጃ ፍልጠት ኢና እዚ ከምዚ'ዩ ንብሎ። እዚ ማለት ድማ መምስዝመጻ ኮነታት ናይ ምቕያር ተኽእሎ ኣሎና ማለት'ዩ። በዚ ምኽንያት ድማ ፍጹም ፍለጠት ክንሓኩር ዘይንኽእል።

እምብኣር ኪኖ'ዚ ከይድና ምምርማር ንደርጃ ፍልጠና ዘዕብይ፡ ንንቕሓትና ድማ ብራኽ ዝውስኽ'ዩ። ሃየ ነዚኦም ኣርእስታትን ካልኦትን ብምፍታሽ ንፈላሰፍ።

***

ሓሳባት

"ኣብ ግዜ ኮትትና ሽጋራ ወይ ኣልኮላዊ መስተ ምዝውታር ንሻንቢቆ ደም የዕኑ።"

ጀሚል ሰዒድ

ሽጋራ ዘትክኹን ኣልኮላዊ መስተ ዘዘውትሩን ትሕቲ ዕድመ ቁልዑ፡ ኣብ መበል ዓሰርተው ሸውዓተ ዓመቶም ኣብ ኣርተሪታቶም (ኣርተሪ ሻምቢቆ ደም) ዓቢ ዕንወት ከም ዝወርዶም ሓድሽ መጽናዕቲ ይገልጽ። ኣብ ከምዚ ኣሉታዊ ንጥፈታት ኣብ ዘዘውትሩ መንእሰያት ኣብ እተገብረ ምርምር፡ ኣርተሪታት ናይ ከምዚኦም ዝበሉ ሰብ፡ ገና ካብ ንእስነቶም ኣትሒዙ ክጥርዝዝ ክተርርን ናይ ምትዕጽጻፍ ወይ ምንቅስቓስ ተኽእሎኡ ክጸብብን ይጅምር። እዚ ኣብ ኣካላዊ ለውጢ ብእኡ ጥራይ ደው ዝብል ኣይኮነን፣ ንልቢን ሻንቢቆታት ደምን ናብ ዝኸፈአ ሓደጋ'ውን የቃልዕ። እዚ ኣብ ትሕቲ ዓሰርተው ሸሞንተ ዓመት ዝርከቡ መንእሰያት ዝዝውተር ወልፊታትታ ሽጋራን ኣልኮላዊ መስተን፡ ሓደገኛቱ፡ ኣብ ንእስነትካ ንዝዓበየ ዕድል ሕማምን ሞትን ምቅላዕ እዩ። እዚ መጽናዕቲ ነዚ ሕማቕ ዜና ጥራይ ሒዙ ኣይመጽኣን፣ ጽቡቕ ዜና'ውን ኣሎዎ። ከምዚ ልምዲ ንዘሎዎም ትሕቲ ዕድመ፡ ብእዋኑ እንከሎ ምትካኽ ሽጋራን ኣልኮላዊ መስተን ምስ ዘወግዱ፡ ኣርተሪታቶም ቀልጢፉ ናብ ንቡር ናይ ምምላስ ተኽእሎ ኣሎዎ።

ዝበዝሕ እዋን ወልፊ 'ብሓደ ግዜ ክግደፍ ኣይከኣልን'ዩ፡' ዝብሉ ኣለው፣ 'ኣብ ዝደለኻዮ እዋን ክትገድፎ ይከኣል'ዩ፡' ዝብሉ'ውን በቲ ሓደ ኣለው። ንነዊሕ እዋን እተላማመድካዮ ልምዲ ብሓደ እዋን፡ ኣብ ሓደ ግዜ ከተቋርጾ ክብድ ዝበለ ክኸውን ንኮር'ዩ። ሽሕ ግዜ ይኽበድ ግን ንሕማምን ሞትን ኣሜን ኢልካ ከቕብል ዝኽእል ሓይሊ የብሉን። ኣርተሪታት ከም ዕንጨይቲ ክደርቁን ክጥርዝዙን ትም ኢልካ ምርኣይ ኣይከኣልን። እዚ ኣብ ኣርተሪ ዘጋጥም ዕንወት ክሳብ ክንደይ'ዩ ሃሰያኡ ንምርኣይ፡ ብዛዕባ ኣርተሪን ስርዓተ ዙረት ደምን ኣሕጺርና ክንምልከት።

***

ስርዓተ-ዙረት ደም ሓደ ካብቶም ንኣካል ዘቕሙ ስርዓታት'ዩ። ንኣካልና ኣገደስቲ ዝኾኑ ጥሪ ነገራት፡ ከም እኒ መኣዛታት፡ ጋዛት፡ ሆርሞናት፡ ወሃዮታት ደም፡ ኦክሲጀን፡ ርስሓት፡ ወሃዮታት የመሓላልፍ። ወሃዮታት በዚ ብስርዓተ-ዙረት ደም ዝረኽቡዎ ጥሪ ነገራት ከኣ ንሕማማት ይከላኸሉ፡ ኣካላዊ ረስኒን ኣካላዊ መስርሕን ሚዛን ይሕልዉ። ኣብ ወዲ-ሰብ ስርዓተ-ዙረት ደም ንልቢን ሻንቢቆታት ደምን ከም ቀንዲ ክፋላቱ ይውሰዱ። ሻንቢቆታት ደም ከኣ ክሳብ ዝወሰነ ክፋል ኣካልና ይርከቡ። ዝረስሐ (ኦክሰጀን ዘይተሰከመ) ደም ካብ ልቢ ብመንገዲ ኣርተሪታት ኣቢሉ ናብ ሳንቡእ ይበጽሕ። ኣብ ሳንቡእ ተጻርዩ ድማ ናብ ልቢ ይምለስ። ኣርተሪ ዝብሃሉ ሻንቢቆታት ደም እዞም ካብ ልቢ ናብ ሳንቡእ ዘመላልሱ ገዲፍካ፡ ካብ ልቢ ዝጭንጓዕ ጽሩይ ኦክሲጀን ዝሓዘ ደም ይስከሙ። ናብ ኮሎም ኦክሲጀን ዘድሊዮም ኣካሊት (ቲሹ) ድማ የብጽሑ። ካብ ኮሎም ሻምቢቆታት ደም ከኣ ዝዓበየ ጸቕጢ ኣሎዎም። ኣብ ኣርተሪ ዘሎ ኮነታት ጸቕጢ፡ ንኾነታት ልቢኻ የርኢ። ምኽንያቱ ኣብ ጸጋማይ ክፍሊ ናይ ልቢ ዘሎ ምጭባጥ'ዩ ነቲ ኣብ ኣርተሪ ዘሎ ጸቕጢ ዝፈጥሮ። ስለዚ ኣርተሪን ልቢን ዝተተሓሓዙ እዮም። ልቢን ህይወትን ከኣ....!።

***

ነዚ መጽናሕቲ ዘካይድዱ ፈላጣት፡ ኣብ 1,266 ኮተቴ ንኣርባዕተ ዓመት ዝኣክል መጽናዕቶም ኣካይዶም። እዞም ኮተቴ ካብ መበል ዓሰርተው ሰለስተ ዕድመ ክሳዕ ዓሰርተው ሸውዓተ ዓመት ናይ ምትካኽ ሽጋራ ወልፊ ዝነበሮም ኩይኖም፡ ኣብዚ ኣርባዕተ ዓመታት ኣብ ኣርተሪታቶም ናይ ምጥርዛዝን ምትራርን ምልክት እንተ'ሎ ንፍላጥ መጽናዕቲ ተኻይዱሎም። እዚ መጽናዕቲ ኣብ ምሉእ ህይወቶም ክንደይ ዝኣክል ሽጋራ ከም ዘትከኹን ኣልኮላዊ መስተ ምስታይ ዝጀመሩሉ ዕድመን ዘካተተ'ዩ ነይሩ። ልዕሊ 100 ሽጋራ ዘትከኹ ወይ ጠገለ ዘይብሉ ኣልኮላዊ መስተ ዝሰተዩ፡ ካብቶም 20 ሽጋራ ዘትከኹ ወይ ክልተ ቢራ ንመዓልቲ ዝሰትዩ ዝኸብድ ምጥርዛዝን ምትራርን ኣርተሪታት ኣጋጢሙዎም። ሓደ ካብቶም ነዚ መጽናዕቲ ዘካወኑ ፕሮፌሰር ጆን ዲንፊልድ፡ "ሽጋራ ምትካኽን ኣልኮላዊ መስተ ምስታይን ሓደ ናይ ብጽሕና መዐቀኒ ኩይኑ'ዩ ጸኒሑና። ምስቲ ኣብ ልዕሊ ዕድመ ዘሎ ምትራር ኣርተሪን ኣብቲ ሻምቢቆታት ዝርከብ ስብሕን ኣመልኪቱ እተገብረ መጽናዕቲ ይዛመድ እዩ፡" ብምባል ይገልጽ። ነቲ እዚ መጽናዕቲ ምስቲ ሕማቕ ዜናኡ፡ ንእሽተይ ጨራ ተሰፋ ሒዙ ዝመጽእ'ዩ። ነዚ ኣመልኪቱ ፕሮፌሰር ጆን ዲንፊልድ፡ "እንተኾነ ትሕቲ ዕድመ ሽጋራ ምትካኽን ኣኮላዊ መስተ ምስታይን ኣብ እዋን ብጽሕናኦም (18 ዓመት ዕድመኦም) እንተ ኣቋሪጾም፡ ኣርተሪታቶም ናብ ንቡር ክምለስ ይኽእል'ዩ፡" ይብል።

"ኣብ ግዜ ንእስነት ብኣልኮላዊ መስተ ወይ ሽጋራ፡ ኣብ ሻንቢቆታት ደም ዓቢ ዕንወት'ዩ ዝወርድ። ኣብ ሓደ ግዜ ዝሰትዩን ዘትክኹን እንተ ኾይኖም ከኣ ዝገደደ፡" ትብል ኣብቲ መጽናዕቲ ኢዳ ዘንበረት ዶር. ማሬታ ካራኪዳ። ካብቲ መጽናዕቲ ካብ ዝረኸቡዎ ስታስቲክስ፡ ኣብ ዕድመ 17 ሓደ ካብ ሓሙሽተ ኮተቴ ሽጋራ የትክኽ፣ ኣብቶም ቅድሚኡ ዘሎ ዕድመ ግን ዝወሓደ ምኳኑ ትሕብር።

ካብዚ መጽናዕቲ ከም እንርድኦ፡ ኣልኮላዊ መስተ ኩነ ሽጋራ ናብ ልቢ ዝቐንዐ መጥቃዕቲ የካይድ እዩ። እቲ ንልቢኻ ንምድሓን እትወስዶ ዝበለጸ ኣማራጺ ካብ ወልፊ ሽጋራን ኣልኮላዊ መስተን በቲኽካ ምሕራም'ዩ። ክልተኡ ኣብ ሓደ ግዜ ብዘይ ገደብ ክትስሕቦን ክትሰትዮን ዝኽፈአ መዘዝ ስለ ዘሎዎ ሓደኡ ክቋረጽ፡ እንተ ዘይከኣልካ ኸኣ ከተጉድል ይግባእ። ብሓደ እዋን ክግደፍ እንተ ዘይተኻእለ፡ በብመዓልቱ እናጉደልካ ክግደፍ ይከኣል'ዩ። እቲ ኾሉ እተገብሮ ንህይወትካ ስለ ዝኾነ.....!።

BBC News

ስፖርት

ኤርምያስ ገብረልዑል ermileul@gmail.com

ውድድር ኩዕሶ መርበብ ገምገም ባሕሪ ቀጺሉ

* ስልጠና ንኣሰልጠንቲ ጸወታ ኩዕሶ መርበብ ይወሃብ

መደብ ጸወታ
ሎሚ
ኩዕሶ መርበብ ገምገም ባሕሪ
ደ/ቀ/ባሕሪ - ዓንአባ (ደ/ኣ)
ማእከል - ደቡብ (ደ/ኣ)
ዓንአባ - ሰ/ቀ/ባሕሪ (ደ/ተ)
ደቡብ - ማእከል (ደ/ተ)

ካብ ሰዓት 7:30 ቅ.ቐ ጀሚሩ ኣብ ቀጽሪ ኤክሰፖ ክተዋድድ እዩ።

ሃገራዊ ፌደረሽን ኩዕሶ መርበብ ኤርትራ ብምኽንያት መበል 28 ዓመት በዓል ናጽነት ኤርትራ ውድድር ኩዕሶመርበብ ገምገም-ባሕሪ (Beach Volley-ball) ዞባታትን ሚኒስትሪ ምክልካልን ዋይድ ምህዋዉ ተሓቢሩ።

ኣብዚ ብሰሉስ 14 ግንቦት 2019 ኣብ ቀጽሪ ኤክሰፖ ኣስመራ ዝጀመረን ትማሊ ድማ ብውድድር ደቂ ኣንስትዮ ጋንታታት ኣብ ዝቐጸለን ጸወታ፡ ሚኒስትሪ ምክልካል ንደቡባዊ ቀይሕ ባሕሪ፡ ዞባ ሰሜናዊ ቀይሕ ባሕሪ ዝዛ ደቡብ ከምኡ ድማ ዞባ ዓንአባ ብዝ ጋሽ ባርካ ብዘመሳሳሊ ወጽኢት 2ብ0 ሰዒሩአኑ። ኣብ ውድድር ደቂ ተባዕትዮ ከኡ፡ ሚኒስትሪ ምክልካል ዝዛ ዓንአባ ከምኡ ድማ ዞባ ደቡባዊ ቀይሕ ባሕሪ ዝዛ ማእከል ብዘመሳሳሊ 2ብ1 ክረትዑአን እንከለዋ፡ ዞባ ሰሜናዊ ቀይሕ ባሕሪ ድማ ዝዛ ጋሽ ባርካ 2ብ0 ኣሸንፋ።

ብቐድሚ ትማሊ ኣብ ዝተኻየደ ግጥም ውድድር ደቂ ኣንስትዮ ምክልካል ንማእከል፡ ደቡብ ንጋሽባርካ ከምኡ ድማ ሰሜናዊ ቀይሕ ባሕሪ ንዓንአባ ብዘመሳሳሊ ወጽኢት 2ብ0 ተዓዊትናለኣ። ኣብ ውድድር ደቂ ተባዕትዮ፡ ዞባ ዓንአባ ንደቡቡ ደቡባዊ ቀይሕ ባሕሪ ንጋሽባርካ ብዘመሳሳሊ ወጽኢት 2ብ0 ከሸንፈአን እንከለዉ፡ ማእከል ከኣ ንሰሜናዊ ቀይሕ ባሕሪ 2ብ1 ረቲዓታ።

እዚ ከምዚ'ሉ እንከሎ፡ ኮሚሽን ባህልን ስፖርትን ኤርትራ ምስ ኣምባሳ ህዝባዊት ሪፓብሊክ ቻይና ኣብ ኤርትራ ብምወሃህድ ናይ Elite ኣሰልጠንቲ ስልጠና ኩዕሶ መርበብ ካብ 11 ግንቦት 2019 ጀሚሩ ኣብ ኣስመራ ይህብ ኣሎ።

ብቐዳም 11 ግንቦት ኣብ ሜዳ ጃምናዝዩም መሻኒር ደንደን ኣብ ዝተኻየደ ወግዒዊ መኽፈቲ ሰሓርግት፡ ኮሚሽር ኮሚሽን ባህልን ስፖርትን ኤርትራ ኣምባሳደር ዘመደ ተኽሉ፡ ኣምባሳደር ህዝባዊት ሪፓብሊክ ቻይና ኣብ ኤርትራ ያግ ዚ ጋግ፡ ሓለፍቲ ኮሚሽን ባህልን ስፖርትን ኤርትራ፡ ሃገራዊ ኮሚቴ ኦሎምፒክን መተዳን ሓብሬታን ገለጻ ሚኒስትሪ ምክልካልን ተረኺቦም ነይሮም።

ፕረዚደንት ሃገራዊ ፌደረሽን ኩዕሶመርበብ ኤርትራ ኣቶ ሚኪኤል ተኽሎሚኬል ኣብ ዘሰመየ መኽፈቲ ቃል፡ እቲ ናይ ስልጠና መደብ ምውዳት ንዕብየት ንጥፈታት ኩዕሶመርበብ ኤርትራ ኣገዳሲኡ ልዑል ምኻኑ ገሊጹ። ኣምባሳደር ዘመደ ተኽሉን ኣምባሳደር ዚ ጋግ'ን ብወገኖም እቲ መደብ መርኢያ ናይቲ ኣብ መንነ ክልቲኦን ሃገራት ኣብ መዳይ ባህልን ስፖርትን ኣምባሳደር ህዝባዊት ሪፓብሊክ ቻይና ኣብ ኤርትራ ያግ ዚ ጋግ ሓለፍቲ ኮሚሽን ባህልን ስፖርትን ኤርትራ ሃገራዊ ኮሚቴ ኦሎምፒክን መተዳ ሓብሬታን ገለጻ ሚኒስትሪ ምክልካልን ተረኺቦም ነይሮም።

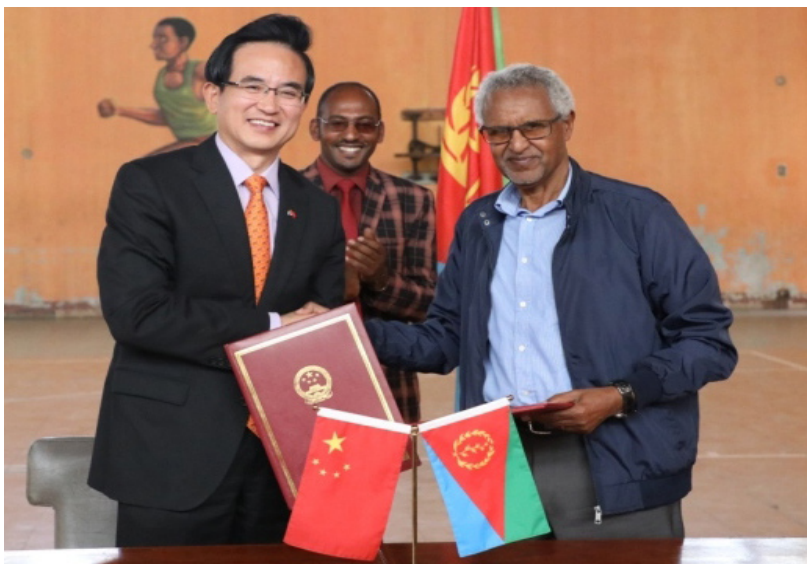

እናግበዩ ዝመጹእ ዘሎ ሓብራዊ መደብ ምኻኑ ብምምልክት ቀዳልነት ክህልዎ ብክልተኡ ወገን ዘሎ ድሉውነት ልዑል ምኻኑ ገሊጾም።

እቲ ብቻይናዊ ሃገራዊ ኣሰልጣኒ ሚስተር ኑይ ገዎጋን ናይ ክልኡ ሓሳብ ግብርን ስልጠናታት ኣጥዋሚሩ ዝወሃብ ናይ ሰለስተ ኣዋርሕ መደብ ካብ ዞባ ማእከልን ሚኒስትሪ ምክልካልን ዝተዋጽኡ 18 ደቀንስትዮ ንዝርከባኦም 42 ስልጠንቲዮ ክወሃቡ።

ኣብቲ ኢጋጣሚ ብዘይካዚ፡ ብኣምባሳ ህዝባዊት ሪፓብሊክ ቻይና ዝተወፈየ ናውቲ ስፖርት ኩዕሶ መርበብ ንምርቕባብ ኣብ ሓብራዊ ማዕከር ናይ ምፍራም ስሓርግት ምኽያዱ ህዝባዊ ርክባት ኮሚሽን ባህልን ስፖርትን ኤርትራ ኣፍሊጡ።

1 ቢሊዮን ወጻኢታት ክግበረሎም ዝኽእሉ ተጻወትቲ . . .

ግቢቲ ክሰዓቡ ኣውርጻ ዝኾና ከም ሪያልማድሪድ፡ ማን ዩናይትድ፡ ባርሳ መሳሰሊ ካልኦትን ኣብዚ ዓመት ስፖርትዚ ብዙሕዳ ምርሓቕ ወጽኢት፡ ኣብ ዝመጽእ ናይ ምስግጋር ተጻወትቲ ወቕቲ ዘይተኣፈነ ማጠን ገንዘብ ብምውጽኢ ሓደስቲ ተጻወትቲ ክሰድጋ ከምዝኽእል ልዑል ግምት ኣሎ። ማዘኑት ምስግጋር ተጻወትቲ ናይ ዝመጽእ ክረምቲ ከይተኸፈተ ድሮ እዞን ግቢቲ ክሰዓቡ 'ዝቕሓረኣም ተጻወትቲ' ብምፍናው፡ ንሓደስቲ ተጻወትቲ ንምዕዳግ ልኡኻትን ብምስዳድ ሳልን ታሕሳን ይብል ኣሎዉ። ብመሳረት ክኢላታት ቁጠባ ሓደለ ክሰዓቡ ናይ ልሳሊ 100 ሚልዮን ፓውንድ ዩሮ ወጻኢታት ኣብ ውልቀ ተጻወትቲ ከምዝዕዳ ብኢንኡ ይግመት።

ኤደን ሃዛርድ

ኣብ ግጥም ፍጻመ ዩሮፕያን ሊግ ምስ ቸልሲ ዝቐርብ ኤደን ሃዛርድ፡ ንኣዋርሕ ኣብ 'ክሸፉ' ሪያል ማድሪድ ዝኣተወ ተጻዋታይ እዩ። እዚ በልጃዕሚ ሃንዳሲ ከኦሳ "ብዘዐባ መጻኢኤይ ወሲነ ኣለኹ" ክብል ገዚሖ ዘይጸዪር መልሲ፡ ንጉጹ ጠልጠል ከምዝበሎ ይሕበር። ኣብ ባክ፡ ኣንጋር ኣርሰናል ግጥም ፍጻመ ዩሮፕያን ሊግ ዘሕይድ ቫርድ፡ ቡታ ማድሪዳዊት ክሰብ ልሳሊ 100 ሚልዮን ዩሮ ከምዝተሰልዓኡ ይገበር። ይኹን እምበር፡ ቸልሲ ብመገዲ ውድድር ፕሪመር ሊግ እንዋሊዝ ናብ ውድድር ሻምፕዮንስ ሊግ ኣወርጻ ብምብጽሓን ቡቲ ሓይ፡ ትሕቲ ዕድመ ተጻወትቲ ብምፍራማ ድሕሪ ዝከጠማ እንዳ ዕድጊ ተጻወትቲ ብሬፉ ደማ ቡቲ ኖልኡ ንቫርድ ኣብ ማዕጹ ሲታንሄርድ ብረጅ ከተጽንሖ ዘኽእል ሃጥብታት ከይኑ ንረኽቦ።

ጋረዝ በይል

ምስ ምምጻእ ዘንዳን ዘዳን ናብ በርናቡ፡ ዕምሪ ጋረዝ በይል ኣብ ማድሪድ ከምዝበጽዕ ብኢንኡ ተገሚቱ ነይሩ - እዚ ዊልሳዊ ተጻዋታይ፡ ብዘዳን ስለዘይድሎ፡ ዘዳን መዝር ምዕሳም ድሕሪ ምርካቡ፡ ብተደጋጋሚ ዓሚል መዝር ተቐጥሪቱ ዝኾነ በይል፡ ናብ ማን ዩናይትድ ኣታዊን ወጻኢን ዝኾነ ብቐዳት ኣብ ርኢሲ ምርኣዩ ምስ ኣሰልጣኒ ሰልሻዊር ደማ ብዘይምስምምው ኣብ ዝመጽእ ዓመት ስፖርት ኣብ ሜዳ ኦልድትሪፎርድ ናይ ምጽንሑ ተኽእሎ ኣገዚዩ ትሑት ምኻኑ ይግመት። ይኹን እምበር፡ ማን ዩናይትድ፡ ንፖል ፖግባ ብትሑት መጠን ገንዘብ ክምለስ ከምዝኽእል ሓሳብ መራኸቢ ብዘገን የረድኦ። እዚን ክሰዓቡ ንጋረዝ በይል ብዚገን ናይ ምዕዳግ ወጥን ከምዝይብለን እኳ እንተተገመተ፡ ንፖል ፖግባ ካብ ማን ዩናይትድ ንክርስትያን ኤሪክሰን ደማ ካብ ቶተንዓም ንምዕዳግ ትመጣጠር ዘሎ ሪያል ማድሪድ ኣብ ዕድጊ ኣዛም ተጻወትቲ ንበይል ናብዚን ክሰዓቡ ብምስዳድ ንኣተወጽኦሎም ዋጋ ከተጉድል ከምኣትጽዕር ይሕበር።

ፖል ፖግባ

ብዚዳን ብተደጋጋሚ ዝተወደሰ ተጻዋታይ፡ ፖል ፖግባ እዩ። ዚዳን ዝ ፈረንሳዊ ዓንተር ማስመር ምስፍሓፉ ኣብታ 13 ግዜ ሻምፕዮን ኣወርጻ ዝኾኑት ክሰብ ክህሉ ይጠልቡ፡ ፖግባ ኣብ ማን ዩናይትድ ኣታዊን ወጻኢን ዝኾነ ብቐዳት ኣብ ርኢሲ ምርኣዩ ምስ ኣሰልጣኒ ሰልሻዊር ደማ ብዘይምስምምው ኣብ ዝመጽእ ዓመት ስፖርት ኣብ ሜዳ ኦልድትሪፎርድ ናይ ምጽንሑ ተኽእሎ ኣገዚዩ ትሑት ምኻኑ ይግመት። ይኹን እምበር፡ ማን ዩናይትድ፡ ንፖል ፖግባ ብትሑት መጠን ገንዘብ ክምለስ ከምዝኽእል ሓሳብ መራኸቢ ብዘገን ዓዲ እንግሊዝ ማን ዩናይትድ ካብ መሸጣ ፖግባ ኣስታት 150 ሚልዮን ዩሮ ናብ ካዝና ከተኣቱ ከምኣትኽእል ይግመት።

ክርስትያን ኤሪክሰን

ኣብ መስመር ምስፍሓፉ ክህልዉ ካብ ዝተመረጹ ሓደስቲ ተጻወትቲ ኤሪክሰን ይጥቀስ፡ ምስ ቶተንዓም ዘሎዎ ውዕል ምስ ዘይሕደሰ ድሕሪ ሓደ ዓመት ካብታ ለንደናዊት ክሰብ ብናጻ ናይ ምስግጋር መብርኃ ክወጽእ ዝኽእል ኤሪክሰን፡ ብኢንኡ መሳልፍኡ ከፍልጥ ብክሰብ ቶተንዓም ድፍኢት ይገብሮሉ ኣሎ። ምስ ቶተንዓም ኣብ ግጥም ፍጻመ ሻምፕዮንስ ሊግ ኣወርጻ ኣንጋር ሊቨርፑል ዝገጥም ኤሪክሰን፡ ሓሳፍቲ ክሰብ ምስ ናይ ሪያል ማድሪድ መሉኑም ኣብ ጉጹጹ ኣፈናዊ ዝርርብ ምክያዶም ይገበር። እዚ ተጻዋታይ፡ 100 ሚልዮን ዩሮ ይግመት።

ኣንቶዋን ግሪዝማን

ዝሓለፈ ክረምቲ ግሪዝማን ኣብ ክሰብ ኣትሰቲኮ ማድሪድ ከምዝጸንሕ ምስብሩ ንብዙሓት ሰባት ከምዝበረመ ይፍለጥ። ትማሊ መራኸቢ ብዘገን ስፖርት ከምዝሓበራ፡ ምስ ኣትሰቲኮ ማድሪድ ድሕሪ ሓመሽቱ ዓመታት ክፈልል ምኻኑ ብቃሉ ምዝራብ ይጋዋሕ ኣሎ። ምስ ፊረንሳ ዋንጫ ዓለም ዘልዓለ ግሪዝማን ዝሓለፈ ሰሉ ንሓመሽቱ ዓመታት ኣብ ኣትሰቲኮ ማድሪድ ነጽንሕ ኺ ኺ ክቃመሙ ምንባሩ፡ ናብ ካልእ ክሰብ ክሰጋገር እንተደኣ ኮይኑ፡ እትዕድጎ ክሰብ 120 ሚልዮን ዩሮ ናይ መፋነዊ ገንዘብ ብምኽፋል ክትወስዶ ዘኽእል ወሳል እውን ኣሎዉ። ጸባሕ ቀዳም ምስ ለሻኑ ናይ መወዳኢታ ጸወታኡ ዘካይድ ግሪዝማን፡ ኣንፈቱ ናብ ሜዳ ኖ ካምፕ ናይ ባርሰሎና እዩ።

ካውቲኖ

ኣንትዋን ግሪዝማን ናይ ምስባጉሩ መሳርሕ እንተደኣ ተፈጺሙ፡ ካውቲኖ ኣብ ሜዳ ኖ ካምፕ ናይ ምጽንሑ ተኽእሎ ኣገዚዩ ጸቢብ ምኻኑ ይግመት። ካብ ሊቨርፑል ናብ ባርሰሎና ዝተሰጋገረ ካውቲኖ፡ ብቐዳቱ ኣብ እሰጽኖ ብምኾዩ ብደጕሉ ናይታ ካታሎኒኣት ክሰብ ተቐባልኡ ባይታ ዘለጡ ደርኪቡ። እዚ ብራዚላዊ ኣጥቃዒ፡ ኣብ ራዊር ክሰዓቡ ቸልሲ፡ ፒኤሶጂን ጁቬንቱስን ምስ ምኢታዉ፡ ኣንፈቱ ናበይ ከምዝኸውን ንምምዃት የጽግም። ልሳሊ 100 ሚልዮን ፓውንድ ከተወጽኦሉ ትኽእል እያ ተባሂላ ዝገረረላ ቸልሲ፡ ብሬፉ ሓደስቲ ተጻወትቲ ኖስይተፈርም ብምኢጋዩ ካውቲኖ ናብ ፓሪስ ወይ እውን ቶሪኖ ከቐንዕ ከምዝኽእል ይሕበር።

ፓውሎ ድይባላ

ድይባላ ምስ ምምጻእ ክርስትያኖ ሮናልዶ ናብ ጁቬንቱስ ተሪን ከምዝይተሰምምዑ ይግለጽ። እዚ ኣርጀንቲናዊ ምስ ኣሰልጣኒኡ ማሰስ ኣለግሪ እውን ሳሕቲ ሓርፋፍ እዋን ብምሕሰፉ፡ ኣብ ዝመጽእ ዓመት ስፖርት ናብ ካልእ ክሰጋገር ከምዝኽእል ግምት ይወሃቡ። እዚ ልሳሊ 100 ሚልዮን ዩሮ ከወጽእ ከምዝኽእል ዝተሃገረሉ ኣርጀንቲናዊ ናብ እንግሊዝ ከምርኢ ከምዝኽእል ይግለጽ - ናብ ማን ዩናይትድ።

ዲ ላይት

ሓሊፍ ጋንታ ክሰብ ኣያክስ - ማኒስ ዲ ላይት፡ ናብ ባርሰሎና ክሰግር ንሓደ እግሩ ኣቐዲሙ ዝርከብ ዘሎ ተጻዋታይ እዩ - ብመሳረት ሓብሬታ ጋዜጣ ማርካ። እዚ ወዲ 19 ዓመት፡ ምስ ክሰብ ኣያክስን ሃገራዊት ጋንታ ሆላንድን ብዘጋጸሮረቕ ብሉጽ ብቐዳት፡ ኣብ ዝሰዕብ ሐደት ዓመታት ስፖርት ተጻዋታይ ከኸሰ እግር ዓለምና ክኸውን ከምዝኽእል ሓሳብ ክኢላታት ጸወታ ከኸሰ እግሪ ደስማዕ ዩ። እዚ ኣብ ማእከል መሳመር ምክልካል ዝሰለፍ ተጻዋታይ፡ ካብ ኣያክስ ንክወጽእ እንተወሓደ 70 ሚልዮን ዩሮ ወጻኢታት ይሓትት።

ምልክታ

እምነት ኣማኑኤል - በይሉል ገብረሚካኤል

ዞባ ደቡብ ደቀምሓረ

ሙሴ ኣማን ተጸዋዒት ወ/ሮ ሚዛን ዘርኣይ ዘሎ ናይ ውክልና ምስራዝ ክርክር ተጸዋዒት ንጹር ኣድራሻ ስለዘይብላ ተጸዊዓ ን27/5/19 ኣብ 2ይ መጋብኣያ ትቀረብ። እንተዘይቀሪባ ቤ/ፍ ንስኺ ኣብዘይብሉ ጉዳዩ ክርኦን ክውሰንን ምኗኑ ነፍልጥ።

መንደፈራ

ቤንሁር ላይነ ገብሪሂወት ምባል ተሪፋ፡ ስምኦን ላይነ ገብሪሂወት ተባሂሉ ይተኣረመለይ፡ ስለዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን30/5/19 ኣብ ቤ/ፍ 4ይ መጋብኣያ ይቕረብ።

ዓዲ ኗላ

ኢሰያስ ብርሃነ ገብረየሱስ ምባል ተሪፋ፡ ኢሰያስ ንጉሰ ይግዛው ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን7/6/19 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ኮማዊ ቤት ፍርዲ ደቀምሓረ

ወ/ሮ መናል ኣስሞሮም ገብረሃንስ፡ ኣቦይ ተጋዳላይ ኣስመሮም ገብረሃንስ ኪዳነ ስለዝተሰወኣ፡ ኣነ ጥራይ ወራሲት ምኗነይ ይረጋገጸለይ ስለዝበላ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን4/6/19 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ወ/ሮ ለተምህረት ኣብርሃም ሃይሉ፡ በዓልቤተይ ተኸስተ ሃይለ ሃብተማርያም ስለዝተሰወኣ፡ ንዓይ ናይ መጸምዲ መሰለይ ይተሓለወይ፡ 1 ወድና ድማ ኣብ ዝንቀሳቐስን ዘይንቀሳቐስን ንብረት ወራሲ ምኗኑ ይረጋገጸሉ ስለዝበላ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን26/6/19 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ኮማዊ ቤት ፍርዲ ገብርኤል

ወ/ሮ ኣብርሀት ሃይለ ገብሪሂወት፡ በዓልቤተይ ኣቶ ዑቕባይ ልብሰቃል ብሕጋዊ መርዓ ተመሪዒና እንተኮነ ግን ናይ ፍትሕ ሰነ ስርዓት ብሓሙሽተ ሽማግል ክውደኣለይ ስለዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን1/6/19 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ኮማዊ ቤት ፍርዲ ገረንፊት ኣውጋሮ

ወ/ሮ ፍረወይን ላይነይ፡ ኣቦይ ላይነ ለሰ ገዛሀይ ስለዝሞተ፡ ኣነ ወራሲ ምኗነይ ይረጋገጸለይ ስለዝበላ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን3/6/19 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ኮማዊ ቤት ፍርዲ ባረንቱ

ወ/ሮ ኣስመረት ተሰፋልደት ዑቕባዝጊ፡ በዓልቤተይ ኣቶ መዓሾ በርሀ ደረስ ስለዝሞተ፡ ንዓይ ናይ መጸምዲ መሰለይ ይተሓለወይ፡ 1 ወድና ድማ ወራሲ ምኗኑ ይረጋገጸሉ ስለዝበላ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን23/5/19 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ኮማዊ ቤት ፍርዲ ሞልቂ

ወ/ሮ ዮርሳሌም ሸመንዲ ወልደእንድርያስ፡ በዓልቤተይ ኣቶ ተኽለኣብ ገብረማርያም ረዳ ስለዝተሰወኣ፡ ንዓይ ናይ መጸምዲ መሰለይ ይተሓለወይ፡ 6 ደቁ ድማ ወረስቲ ምኗኖም ይረጋገጸሎም ስለዝበላ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን5/6/19 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ዞባ ሰሜናዊ ቀይሕ ባሕሪ ጊንዳዕ

ሓዋ ኣደም ጅምዕ ምባል ተሪፋ፡ ሓዋ ኣደም ማሕሙድ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን13/6/19 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ባጽዕ

ሳዕድያ መሓመድኑር መሓመድዓሊ ምባል ተሪፋ፡ ሱዓድ መሓመድኑር መሓመድዓሊ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን22/5/19 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ጀዋሂር ዓሊ ጃብር፡ ወይ ሑርያ ዓሊ ጃብር ምባል ተሪፋ፡ ጅሮም ዓሊ ጃብር ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን31/5/19 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ዳኒኤል ደባስ ካሕሳይ ምባል ተሪፋ፡ ዳኒኤል ደባስ ኩሓስ ተባሂሉ ይተኣረመለይ፡ ስለዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን31/5/19 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ሚካል ፍጹም ኪዳነ ምባል ተሪፋ፡ ኣቢጋይል ፍጹም ኪዳነ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን31/5/19 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ዞባ ተሰነይ

ኣብ መንገ ከሳሲ ኣቶ ዓሊ ዑመር ሓጅ ኣልሓሰን ንተኸሳሲ እድሪስ መሓመድ ዮሴፍ መሓመድ ኢብራሂም ዝርከብ ሲቪላዊ ናይ ገንዘብ ክርክር ጉዳይ ተኸሳሲ ብኣድራሽኡ ተደልዩ ክርከብ ስለዘይከኣለ ተከሳሲ ብኣካል ወይ ሕጋዊ ወኪሉ ን28/5/19 ናብ ቤ/ፍ ይቕረብ። እንተዘይቀሪቡ ግን ቤ/ፍ ኣብዘየለወሉ መዝገብ ክርእን ውሳኔ ኪህብን ምኗኑ የፍልጥ።

ኣቶ በርሀ በይነ ሓደራ ስም ወላዲቱ ምሕረት ተግባሩ ፍጡር ምባል ተሪፋ፡ ምሕረት ተፈሪ ፍጡር ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን22/5/19 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ኮማዊ ቤት ፍርዲ ሰውራ ዑመር ተሰነይ

ሓምድ እድሪስ ከሊፋ፡ ተጸዋዒ ናስር ስሌማን ዝኩር ካብ ተጸዋዒ መኪና ዓነይታ ቶዮታ ዲያና ቁ.ሰሊዳ ER:3-01547 ብዋጋ 100.000 ናቕፋ ኣብ ቅድሚ ስለስተ መሰኻኽር ሽይጡለይ ገንዘብ ብምሉኡ ከፊለዮ እንተኾነ ግን ልብራቶ ምስ ሃበኒ ብድሕሪኡ ብኣድራሹኡ ስለዝሰኣንኩዎ ይጸወዓለይ ስለዝበለ፣ ን3/6/19 ብኣካል ወይ ብሕጋዊ ወኪል ይቕረብ። እንተዘይቀሪቡ ግን ቤ/ፍ ስም ናይ ምትሕልላፍ ውሳኔ ክህብ ምኗኑ የፍልጥ።

መልእኽቲ ሓያል ጸዕሪ ንሓምላይ ወፍሪ

1 ንኹሉ ዓቢ ፍጻመ ብምግራብ ነሰንዮ፡
2. ራእይና ኣከባቢና ሓምላይ ምቕያር'ዩ
3. ግርማ ሰብ ክዳን ግርማ መሬት ገረብ'ዩ፡ ስለዚ ንገርብ፡
4. ንሓርሶ ስቡሕ ዘይንሓርሶ ልሙዕ፡
5. እዛ ንነብረላ ዘለና መሬት ካብ ወለድና ዝወረስናያ ዘይኮነትሲ፡ ካብ ደቅና ብሓደራ ዝተለቃሕናያ ኢያ።
6. ውሑስ ኣከባቢ፡ ውሑስ ሂወት፡
7. ዝተገረበ ንሕዛእ፡ ዘይተገረበ ንገርብ፡
8. እንስሳ ዘገዳምና ጸጋ ሃገርና እዮም ንዓቅቦም፡
9. ሞጎጎ ኣድሓነት ብምጥቃም ብርሰት ኣግራብ ነወግድ፡
10. ሓምላይ ክለባትና ኣርማ ሓምላይ ወፍርና፡

ንደቅና ውሑስ ኣከባቢ ነውርሶም
15 ግንቦት 2019

ሓበሬታ

ሃገራዊ ማሕበር ብድሆ ኤርትራ

ኩሉ መዳያዊ ሓቅታት ኤች.ኣይ.ቪ/ኤይድስ ንምፍላጥ፡ ናብ ሃገራዊ ማሕበር ብድሆ ኤርትራ ኣገልግሎት ምኽሪ ብቴሌፎን ደውሉ።

ሰዓታት ስራሕ ካብ ሰኑይ ክሳብ ዓርቢ ንግሆ ካብ 8:00 - 12:00 ቅድሚ ቀትሪ ምሸት ካብ 2:00 - 6:00 ድሕሪ ቀትሪ ብቁ/ሰልኪ 110179 ደውሉ።

ቁ/ሳ/ፖስጣ 5537፡ E-mail; bidhonational@gmail.com

ሰቕታ ጎዳኢ ስለዝኾነ፡ ብዛዕባ ኤች.ኣይ.ቪ. ብግልጺ ንዘራረብ።

ምልክታ ጨረታ

ሚኒስትሪ ትምህርቲ ንቤት ትምህርቲ ስነኪነት ማይ-ሓባር ዝኸውን እንጀቕሖ ካብ 01 ሰነ ክሳብ 30 ሰነ 2019 ከምኡ'ውን ካብ 01 መስከረም ክሳብ 31 ታሕሳስ 2019 ዘቕርቡ ሕጋውያን ነጋዶ ንጨረታ ይዕድም።

. ናይ 2018 ዝተሓደሰ ፍቓድ ንግድን ናይ መንነት ፎቶ ኮፒን የቕርብ።

. ምልክታ ጨረታ ኣብ ጋዜጣ ሓዳስ ኤርትራ ካብ ዝወጸሉ ን 5 (ሓሙሽተ) መዓልታት ክፋት ኮይኑ ይጸንሕ።

. ሳንዱቕ ጨረታ ንጽባሒቱ ሰዓት 10 ቅ.ቀ ተጫረቲ ወይ ሕጋውያን ወኪላቶ ኣብ ዝተረኽበሉ ይኽፈት።

. መኽበሪ ጨረታ 10,000.00 (ዓሰርተ ሽሕ) ናቕፋ ዝተረጋገጸ ቸክ (C.P.O) ይትሓዝ።

. ብተወሳኺ መግለጺን ዝርዝራዊ ሓበሬታን ኣብ ሚ/ትምህርቲ ቤት ጽሕፈት ቁጽሪ 20 ወይ ብተሌፎን 200593/ ወይ 123749 ተወከሱ።

. ሚኒስትሪ ትምህርቲ ዝሓሸ ኣማራጺ እንተረኺቡ ነዚ ጨረታ ብሙሉኡ ወይ ብኸፊል ናይ ምስራዝ መሰሉ ዝተሓለወ እዩ።

ሚኒስትሪ ትምህርቲ

ምልክታ

ኣነ ኣቶ ዑቕቢት ብርሃነ ሃብተ ዝተባህልኩ ኣብ ዞባ ማእከል ኣስመራ፡ ዞባ 9፡ ን/ዞባ 01 ጎደና 72 ቁ.ገዛ 10/12 ቁ/ምስክር ግዝያዊ ዋንነት ንብረት 114159 ፡ ዓይነት ገዛ ተራ፡ ስፍሓት መሬት 126.05 ት/ሜ ቀንዲ ክፍልታት 4ተ ሓገዝቲ ክፍልታት 2ተ ዝሓዘ፡ ብስመይ ዝተመዝገበ ገዛ፡ ንወድና ኣቶ ስለሙን ዑቕቢት ብርሃነ ብህያብ ስለ ዝሃብናዮ ስም ምትሕልላፍ ክንገብር ስለ ዝደለና፡ ዝቃወም እንተሎ፡ ምልክታ ኣብ ጋዜጣ ሓዳስ ኤርትራ ካብ ዝወጸሉ ዕለት ጀሚሩ ኣብ ውሽጢ ሓደ ወርሒ፡ ካብ ዝምልከቶ ቤ/ፍ ናይ መኣገዲ ትእዛዝ ወይ ይግባይ ተባሂሉ እንተኾይኑ መወዳእታ ውሳነ ሒዙ፡ ናብ ቤት ጽሕፈት ፓፕሊክ ኖታዮን ቤት ጽሕፈት ሃገራዊ ካዳስተር ይቕረብ። ተቓውሞ እንተዘይቀሪቡ፡ ኦርጂናል ሰነዳትና ኣቅሪብና ጉዳይና ክንፍጽም ምኗንና ንሕብር።

ኣቶ ዑቕቢት ብርሃነ ሃብተ

ግደይ ገብረኪዳን ጊላጋብር ዝተባህልኩ ካብ ወለደይ ወ/ሮ ኢለን ገብረማርያም ካብ ኣቦይ ገብረኪዳን ጊላጋብር ብውርሲ ዝተረከብዎ ኣብ ምም/ን/ዞባ ሰምበል ፕሎት 25 ፓርሰል H ዝርከብ ብዋንነት ምስክር ቁ.103771 መወከሲ ቁጽሪ 122678 ዝተመዝገበ ዘይንቀሳቐስ ንብረት ገዛ ናብ ስመይ ከመሓላልፎ ስለዝደለኩ ዝቃወም እንተሎ፡ ኣብ ውሽጢ 30 መዓልቲ ካብ ቤት ፍርዲ መኣገዲ ትእዛዝ ሒዙ ናብ ቤት ጽሕፈት ፓፕሊክ ኖታሪ ቤ/ጽ ካዳስተር ይቕረብ።

ወ/ሮ ግደይ ገብረኪዳን

ምልክታ

ኣነ ሳሙኤል ተሰፋ ዝተባህልኩ ናይ ኣቦይ ተሰፋ መሰፍን ባህታ ሰርቲፊኬት ቁጽሪ 1949 ኣባል ናቕፋ ኮርፖረሽን ስለ ዝጠፍኣኒ ብዕዳ ሒዘዮ ወይ ረኺበዮ ዝብል እንተድኣ ኣሎ ኣብ ውሽጢ 30 መዓልቲ ብቁ.ስ 07281682 ክሕብረኒ ተዘይኮይኑ መተካእታ ኮኦሃበኒ ንዝምልከቶ ናቕፋ ኮርፖረሽን ክሓትት ምኗነይ ኣፍልጥ።

ሳሙኤል ተሰፋ

ምልክታ ጨረታ

ምምሕዳር ኣህጉራዊ መዓረፎ ነፈርቲ ኣስመራ ንመዓርፎ ነፈርቲ ኣስመራ ናይ ጽሬት(Cleaning) ከምኡውን ናይ ምክንኻን ኣትክልትን (Gardening) ኣገልግሎት ዝህቡ ተጫረቲ ይዕድም። ተጫረቲ ከምዚ ዝስዕብ ከማልኡ ይሓተቱ።

1. ናይ 2019 ዝተሓደሰ ንግዲ ፍቃድ የቕርቡ።
2. ንመኽበሪ ጨረታ ተመላሲ ዝኸውን ናቕፋ 5000.00 (ሓሙሽተ ሽሕ) ኣታዊ ይገብሩ።
3. ንጨረታ ዘድሊ መምርሕን ቕጥዕን ናቕፋ 300.00 (ስለስተ ሚኢት) ብምክፋል ካብ ኣህዱ ማርከቲን ምውሳድ ይከኣል።
4. ካልእ ተወሰኽቲ ሓበሬታታት ንምርካብ ኣብ ኣህጉራዊ መዓረፎ ነፈርቲ ኣስመራ ኣህዱ ማርከቲን ካብ ሰኑይ ክሳብ ዓርቢ ኣብ ዘሎ ናይ ስራሕ ሰዓታት ብምምጻእ ወይ ድማ ብቁጽሪ ስልኪ 152122 ናይ ውሽጢ መስመር 245 ብምድዋል ምርካብ ይከኣል።
5. ጨረታ ኣብ ጋዜጣ ካብ ዝወጸሉ ኣብ ውሽጢ 10 ናይ ስራሕ መዓልታት ተጫረቲ ወፈይኦም የቕርቡ። ጨረታ ተጫረቲ ኣብ ዝተረከብሉ መበል 11 መዓልቲ ሰዓት 9፡00 ንግሆ ይኽፈት።
6. ትካል ዝሓሸ ኣማራጺ እንተረኺቡ በዚ ጨረታ እዚ ኣይግደድን።

ምምሕዳር ኣህጉራዊ መዓርፎ ነፈርቲ ኣስመራ
ቁ.ስ.152122 ፖ.ሳ.ቁ. 5846
ኣስመራ

ምልክታ

ኣነ ኣቶ ዑቕቢት ብርሃነ ሃብተ ዝተባህልኩ ኣብ ዞባ ማእከል ኣስመራ፡ ዞባ 9፡ ን/ዞባ 01 ጎደና 72 ቁ.ገዛ 10/12 ቁ/ምስክር ግዝያዊ ዋንነት ንብረት 114159 ፡ ዓይነት ገዛ ተራ፡ ስፍሓት መሬት 126.05 ት/ሜ ቀንዲ ክፍልታት 4ተ ሓገዝቲ ክፍልታት 2ተ ዝሓዘ፡ ብስመይ ዝተመዝገበ ገዛ፡ ንወድና ኣቶ ስለሙን ዑቕቢት ብርሃነ ብህያብ ስለ ዝሃብናዮ ስም ምትሕልላፍ ክንገብር ስለ ዝደለና፡ ዝቃወም እንተሎ፡ ምልክታ ኣብ ጋዜጣ ሓዳስ ኤርትራ ካብ ዝወጸሉ ዕለት ጀሚሩ ኣብ ውሽጢ ሓደ ወርሒ፡ ካብ ዝምልከቶ ቤ/ፍ ናይ መኣገዲ ትእዛዝ ወይ ይግባይ ተባሂሉ እንተኾይኑ መወዳእታ ውሳነ ሒዙ፡ ናብ ቤት ጽሕፈት ፖፕሊክ ኖታዮን ቤት ጽሕፈት ሃገራዊ ካዳስተር ይቕረብ። ተቓውሞ እንተዘይቀሪቡ፡ ኦርጂናል ሰነዳትና ኣቅሪብና ጉዳይና ክንፍጽም ምኗንና ንሕብር።

ኣቶ ዑቕቢት ብርሃነ ሃብተ

ኣብ ኣስመራ ዞባ 7 ምም/01 ቁ/ገዛ 32 ብቁ.ምስክር ወረቐት 113877 መወከሲ ቁ.106695 ብስም ወረስቲ ነፍ/ለገሰ ኣብርሃ ወ/ሮ ኣመለሰት ኣለሙ ሃይሉ ምስ 11 ደቆም ዝተመዝገበ ገዛ ኦሪጅናል (ዋና) ሰነድ ዋንነት ስለዝጠፍኣኒ ዝረኸበ ወይ ድማ ብዕዳ ሒዘዮ ኣለኹ ዝብል እንተሎ ብቁ.ቴለፎን 07356489 ክሕብረኒ እንተዘይኮይኑ ግን ካብ ዝምልከቶ ኣካል መተካእትኡ ክወሃበኒ ክሓትት ምኗነይ እሕብር።

ወ/ሮ ኣለም ለገሰ ኣብርሃ

ኣቶ ዮውሃንስ ሃይለሚካኤል ነጋሽ ዝተፈቅደሎም ናይ መሽጢ ጀላተ ንግዳዊ ትካሎም ‘ዲማላድ መሽጢ ጀላተ’ (DIMALAD RETAIL ICECREAM) ተባሂሉ ክስየመሎም ስለዝሓተቱ፡ እዚ ናይ ንግዲ ሰም ቅድሚ ምምዝጋብና ዝቃወም ኣካል እንተሎ፡ ኣብ ውሽጢ ሓደ ወርሒ ካብ ሕጋዊ ቤት ፍርዲ መኣገዲ የቕርብ። እንተዘይኮይኑ ዝቃወም ኣካል ከምዘየለ ተቖጺሩ እዚ ናይ ንግዲ ሰም ከምንምዝግቦ ነፍልጥ።

ክፍሊ ውሽጣዊ ንግዲ

ጨረታ

ኣብ ሰምበል ሆስፒታል ኣቐዲሙ ንዝነበረ መስመራት ስርዓተ ቴሌፎን ንምሕዳስን ሓዳስ ናይ ቴሌፎን መስመራት መቀጸጸርን መራኸብን (PBX) ንምትካል ከወዳድር ስለዝደለየ ኣብዚ ሞያ ዝነጥፉ ትካላት ንጨረታ ይዕድም።

መደብ ስራሕ

1. ዳሕሳስ መጽናዕቲ ህሉው መራኸቢ መስመራት ቴሌፎን ሰምበል ሆስፒታል (SURVEY) ጸብጻብ ምቕራብ
2. ናይ ምኽሪ ኣገልግሎትን ኣብ ምርጫ ናይ ስርዓተ መስመራት ቴሌፎን ሰምበል ሆስፒታል (consultation service)
3. ንብረት ተዓዲጉ ካብ ወጻኢ ምስ መጻ እቲ ተጠሊቡ ክፍሊት ዝተፈጸመሉ ንብረት ብልክዕ ንሱ ምኗኑን ኣብ ጽቡቕ ኩነታት ከምዘሎን ምርግጋጽን (GOODS VERIFICATION AND CHECH UP)
4. መራከቢ መስመራት ቴሌፎን (PBX) ኣብ ምግጥጣምን ምትካልን (configuration and card programming)
5. ንሰለስተ ወርሒ ክንክንን ክትትልን መስመራት ቴለፎን (three month preventive maintenance)

ተጫረቲ ከማልእዎ ዘለዎም

- ናይ 2018 ዝተሓደሰ ፍቓድ ንግዲ (ልቸንሳ)
- ኣቀዲሙ ኣብ ዝተፈላለዩ ትካላት ምስዚ ንጥፈት ዝተሓሓዙ ስርሓት ብብቕዓት ከምዝሰርሑ መረጋገጺ ካብ ዝሰርሑሉ ትካላት መረጋገጺ ዘቕርቡ።
- ተወዳደርቲ 5,000.00 ናቕፋ ብቼክ ወይ ብCPO የትሕዙ
- ተወዳደርቲ ሰነድ መወዳደርቲ ካብ ሓፈሻዊ ኣገልግሎት ሰምበል ሆስፒታል ኣብ ሰዓታት ስራሕ ዘይምለሰ 50 ናቕፋብምኽፋል ክውሰድ ይከኣል
- ጨረታ ኣብ ጋዜጣ ሓዳስ ኤርትራ ካብ ዝወጸሉ ዕለት ጀሚሩ ንሸውዓተ ናይ ስራሕ መዓልታት ክፋት ኮይኑ ይጸንሕ
- ጨረታ ኣብ መበል ሻሙናይ መዓልቲ ሰዓት 9፡00 ቅ.ቀ ተጫረቲ ወይ ሕጋዊ ወኪላቶም ጥራይ ኣብ ዝተረኸቡሉ ኣብ ኣዳራሽ ሰምበል ሆስፒታል ይኽፈት።
- ሰምበል ሆስፒታል ዝሓሸ ኣማራጺ እንተረኺቡ ጨረታ ብከፊል ወይ ብምሉኡ ናይ ምስራዝ መሰል ኣለዎ።

ምልክታ

ብስም ሰላም ካሕሳይ ሓጎስ ዝተመዝገበ ብቁ.ፍ.ዋኒን ASL00036479 ዝኾነ ኣብ ዞባ ማእከል ን/ዞባ ኣባሻውል ጎደና 119-5 ቁ.ገዛ 12 ዝርከብ ናይ መስርሕን መሽጢ ወርቂ ትካለይ ንኣቶ ናትናኤል ዮሴፍ ገብረልኡል ካብ ዕለት 01/03/2019 ክሳብ ዕለት 28/02/2021 ኣካርየዮ ስለዘለኹ ዝቃወም ምስ ዝህሉ እዚ ምልክታ እዚ ካብ ዝወጸሉ ዕለት ኣብ ውሽጢ ሰሓሳ መዓልቲ ስልጣን ንዘሎዎ ቤት ፍርዲ ተቓውሞኡ የቕርብ። እንተዘይኮይኑ ዝቃወም ኣካል ከምዘየለ ተቖጺሩ እቲ ናይ ክራይ ውዕል ሕጋዊ ምዝገባ ከምዝፍጸመሉ ኣፍልጥ።

ሰላም ካሕሳይ ሓጎስ

ሓዳስ መጽሓፍ

BETTER WAY TO HIGH SCHOOL CHEMISTRY
Second Edition (9th–12th)

ንኹሎም ተመሃሮ ካልኣይ ደረጃ ብፍላይ ንተፈተንቲ ሃገራዊ መርመራ 12 ክፍሊ (Matriculation exam) ኣብ ገዛ ብውልቂ ይኩን ብሓባር እትጥቀመላ ሓጋዚት መጽሓፍ።

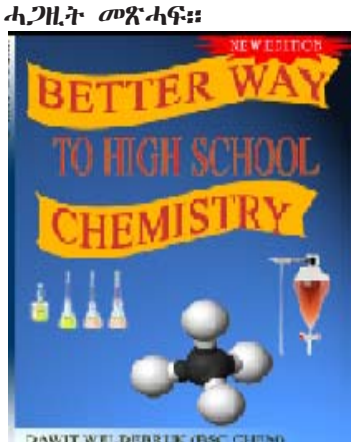

✓ 380 ገጻት ዝሓዘት
✓ ብዙሓት መምህራን ዘሳተፈት

ትሕዝቶ መጽሓፍ

✓ዓሙቕ መግለጺ ናይ ነፍስ-ወከፍ ክፍሊ
✓ ምስ ኣሰራርሕኡ ኣብነታት
✓ መብርሂ ነጥብታት (TIPS)
✓ ልዕሊ 200 ሕቶታት ምስ ኣሰራርሕኡ
✓ ልዕሊ 800 ሕቶታት ምስ መልሰታቱ

Tel. 07278776/ 07243748

ሓዳስ መጽሓፍ

All in one

ንኹሎም ተመሃሮ ማእከላይ ደረጃ ብፍላይ ንተፈተንቲ ሃገራዊ መርመራ 8ይ ክፍሊ ሓጋዚት ዝኾነት፡

✓ 300 ገጻት ዝሓዘት
✓ ብዝተፈላለየ ዓውደ-ትምህርቲ ዝተመረቑ መምህራን ዘሳተፈት

ትሕዝቶ መጽሓፍ

➢ካብ 2013 – 2018 (ናይ 6 ዓመታት) ናይ English Language, Mathematics, Social studies and Science ናይ ሃገራዊ መርመራ ሕቶታት ምስ ዓሚቕን ገላጺ መብሪሂታትን መልሱን ሒዛ ኣብ ዕዳጋ ተዘርጊሓትልኩም ኣላ።

ቁ. ቴሌፎን 07278776/ 07204551 ተወከሱና።

ዘሐጉስ ብስሬት
TESFALEDET
INFORMATION TECHNOLOGY

ንመንግስታውያን ኮነ ንውልቃውያን ትካላት ነዞም ዝስዕቡ ኣገልግሎት ከም ንህብ ብሓጎስ ነበስር።

• ብቴለፎን ነጻ ናይ ሓበሬታ ኣገልግሎት ንህብ
call us:- 08213954

• ምሉእ ጽገና ኮምፒተራትን፣ናይ ኮምፒተራት መሳለጥያታትን

ኣድራሻ : ሀንጻ S.A. ኣልሓሸሚ
6ይ ደርቢ (603)
ቴል፡07112621/07496890

ታደሰ ተኽለ

ትካል ቦይንግ ' ሓበሬታ ክነጽግ ጸኒሑ' ተባሂሉ

ኣብዚ ቕንያት እዚ፡ ካብ መራኸቢ ብዙሓን ኣመፃ ገፍሕዉ.ዘለዉ ሓበሬታታት፡ ቦይንግ 737 ማክስ ናይ መገዝያ ሄርቲ፡ ናይ ድሕነት ሶፍኦት ከም ዘለወን፡ ኣብረርቲ መንገዲ ኣየር ኣመፃ ነቲ ትካል ኣብ ዝሓለፈ ሕጺር ግዜ ጸገመሉ ከም ዝሰዉሩ እዩ።

ድሕሪ ምሕምሻሽ ፋሪት መገዝያ ኢንዶኔሽርያ፡ እየም ኣብረርቲ ቅልጠፍ ናይ ምኢራም ሰገሞቲ ክወሰድ ንትካል ቦይንግ ሓብርም ምንባርም፡ ኣብ ኣመፃ ንዝርከብ ዓበይቲ ማሽፍት ዘና ብምወፃስ ጸብጽቦት ሓብርም።

ቦይንግ ነቲ ኣራሚ ርኢይቶ ብምንጽግ ንመጻኢ ግዜ ናይ ምዕራይ መደብ ከም ዘለዎ ነገ ዝገለጸሉም ዝሕብር በብሰ፡ ድሕሪ ኣርባዕተ ኣዋርሕ ከኣ ናይ ኢትዮጵያ መንገዲ ኣየር ቦይንግ 737 ተሓምሺሻ 157 ሰባት መማዩም የረድኤ።

ኣብረርቲ መንገዲ ኣመፃ፡ ምስቲ ትካል ኣብ ፀጽዊ ሰፍራ ኣብ ዘቐደዎ ዝርርብ ግሩ፡ ብሕብኣ ኣብ ዝዘቐድሐ ደምጺ፡ እየም ኣብረርቲ ኣብዘን ዓሌት ሄርቲ እትኣተን ዘለዎም ሶባኦት ነበልጹ እኳሕዉ ደሰማሉ። ኣብዘን ሄርቲ ብዘዕባ ተተኸሉ ዘሎ ሓደሽ መሳርሒ እየም ኣብረርቲ ተሳቢዎም ከምዘይፈልጥኑ ክገልጽ እታ ናይ ኢንዶኔሽያ ፋሪት ዝወደቕትሉ ግዜ ብዘዕዉ ከም ዘይፈልጡን እየም ኣብረርቲ ሓብርም ነይሮም።

ቦይንግ ብዘዕባ እዚ ዝዘባህለ ኣኸባ ዝኸኑ ሓበሬታ ከይሃቡ ብዳረጃ ዓለምለኻ ምስ ኩሎም ግዱሳት ይተሓባበር ከምዘሎ ጥራይ የረዳኤ።

ሳንፍራንሲስኮ፡ መልክዕ ሰብ ዝከታተል መሳርሒ ትእግድ

ኣብ ኣመሪካ እትርከብ ከተማ ሳን ፍራንሲስኮ፡ ኣብ ኣገደስቲ ቦታታት ከተማ ተተኪሉም መልክዕ ሰብ ብምስኣል ኣብ መዘዝብ ከምኒዩተር ዝኽበሩ መሳርሒታት ክእገዱ ከምዝወሰኑ ተሓቢሩ።

እቲ ተደለይቲ ሰባት ንምህዳን ወጽኢታዊ ከም ዝኾነ ዝገብረሉ መሻኒል ሰብ እናቕረጸ ምስ'ቲ ተመዝዘቡ ዝጽንሐ ሓበሬታታት ብምንጽጋር መንኑት ሰብ ዘለሊ መሳርሒ፡ ናይ ወልቀሱብ ብሕታዊ መሳል ዝገልጽ ከም ዝኾነ ብዘገልጹ ወኪናት ተቓወሞ ከም ዝገጠመ ተሓቢሩ። እቲ መሳርሒ ጌና ከምዕበልን ክመሓሪሽን ከም ዝገበኦ ዝሕብሩ ወኪናት፡ ኣተኣማምኒ ሓበሬታ ክህብ ከም ዘይኽእል የረድኤ።

ኣብ መጋርጀ ባቡራት፡ ኣብ መእተዉን መወጽእን ሰታደዮማት፡ ኣብ ጎደናታትን ህዝቢ ብዘዘሉ ኣብ ዝመቀፃፀሉ ዝቕጣታትን ኣብ ጎደናታት ተሰቐለም ብዘይ ምቅራጽ ብዘቐርጹ ሽያዮ ካሜራታት፡ እናተኣኣሉ ይምዝገቡ። ብሕጊ ክድሰ ዝጽንሐ ሰብ ከኣ ምስቲ ተመዝዘቡ ዝጽንሐ ኣሳኣል ብምንጽጋር ዘለዎ ከብ ክፍሊጥ ይኽእሉ።

እቲ መሳርሒ ኣዝዩ ምስ ማዕበሉ ብዘዐጋ መንገዲ ሓበሬታ ክህብ ስለዘኽእል፡ ንመጻኢ ጠቓሚ ክኸውን ከም ዝኽእል ርኢይቶኦም ዘቕረቡ ወኪናት፡ ብቕልኦት ኣንጻር ርኢይቶ ዘለዎም 'ውልቃዊ መሳል' ፈጺሙ ክትሽሕፍ ከም ዘይብሉ ዝኣምኑ ተቓወሞ ከም ዝገጠመ ተሪሊጠ።

ፕረዚደንት ቻይና ' ዓብላሊ ባህሊ የለን' ይብል

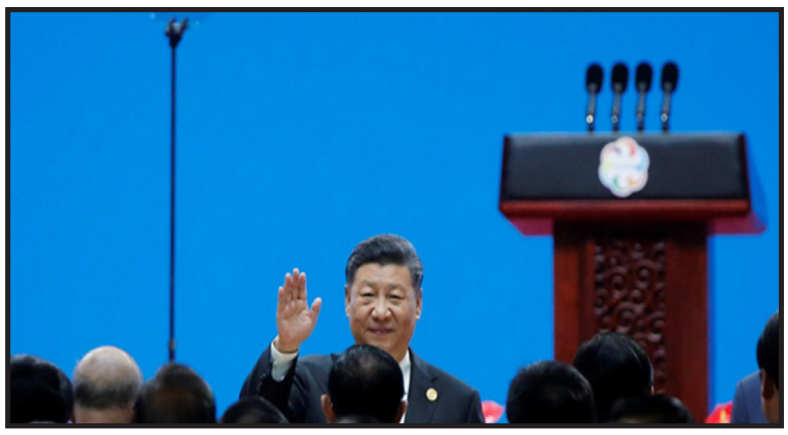

ፕረዚደንት ቻይና ሺ ጂንፒንግ ሃገሮ ንኸሉ ህዝቢ ዓለም ክፍትቲ ከም እተኸፈተ ብምሕብር፡ "ዓብላሊ ባህሊ ከምዘሎና ዝመሳሰሎም ዓይሹ ኣለዉ" ከምዝበሎ ሮይተርስ ገለጸ።

ትማሊ ኣብ ዝተኻየደ ዋዕላ "ስልጣኔታት ኣሲዖ" ተረኺቦ መደረ ዘሕመዐ ፕረዚደንት ሺ፡ ቻይና ንዝኸፈት ማሕበረሰብ ዓለም ኣሊንኢት ከም ዘይክኑት ኣጠንዚቦ።

ቻይና ካብ ካልኦት ባህልታት ሓያሎ ትምህርትን ተሞክሮን ከም ዝቐድሐት ብምሕብር፡ "ሎሚ እዝኢያ ቻይና፡ ናይ ቻይና ጥራይ ኣይኮነትን፡ ናይ ኣሲያን ናይ ዓለምን ቻይና እዩ፡ ንመጻኢ ግዜ ድማ ብዘይዳ ንኸላ ዓለም ክትሓቅፍ ክፍትቲ ክትኸውን እያ" ኣሊሉ።

ብሰንጠ. ኣብ መንነ ቻይናን ኣመሪካን ዘሎ ቀረጽ ናይ ምውሳኽ ምዝህልላኻት፡ ሓሳሊፉ እውን ዝኮንሽፍ ቃላት ክሰምዕ ከም ዝቐጸለ ጸብጽቦት ይሕብሩ።

ሺ ጂንፒንግ ናይ ዝኸፈት ሃገር ሰም ከይጠቐሰ "ብሉጽ ባህሊ" የለን ዝበሉሉ ምኽንያት፡ ነቲ ኣብ ዝሓለፈ ቅንያት ሓደ በዓል ስልጣን ሚኒስትሪ ጉዳያት ወጻኢ ኣመሪካ ዘሕመየ ቃላት መልሲ ንምሃብ ክኸውን ከም ዝኾነ ምንቲኡ ክፍሊ ዝገብሮ ምምጭታት ዝገጥሞ ከምዘሎ ገሊጹ ኣሎ ኢሉ ኣስሚሩ ኣሎ ኢሉ ኣስሚሩ ኣሎ ኢሉ ኣስሚሩ